

muhos[®]

HYVINVOINTIRAPORTTI 2024

Dokumentin sisältö

TIIVISTELMÄ

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024

1 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2025

2 Strategian painopisteet ja linjaukset

3 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

4 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

5 Suunnitelman laatijat

6 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

TIIVISTELMÄ

Luonnonläheinen

Muhoslaisilla on mahdollisuus erityiseen luontosuhteeseen Oulujokilaakson maisemissa, oli se sitten eräkulttuuria, luonnossa liikkumista tai maa- ja metsätaloutta. Toiminnassa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuus, kestävä kehitys ja ympäristön hoito sekä Unesco Global Geopark.

Rohkea

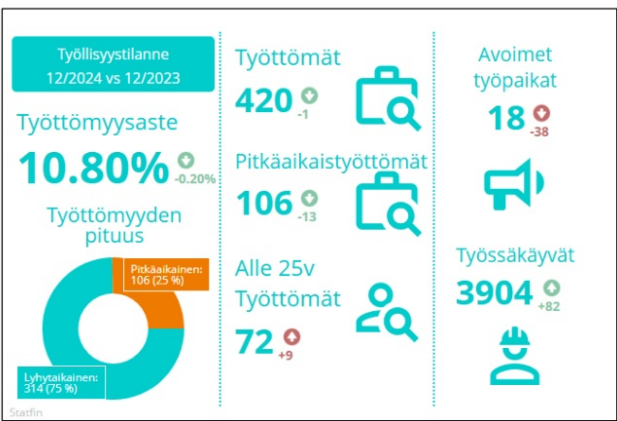
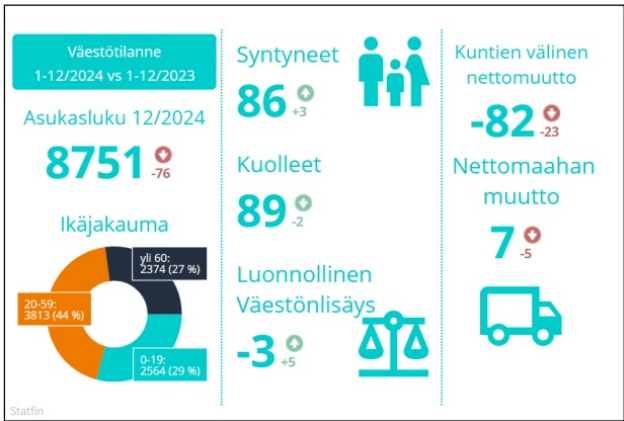
Rohkeus on muhoslaisille uskallusta olla oma itsensä ja rakentaa uutta yhteistyön kulttuuria. Se tarkoittaa lupaa kokeilla, oppia ja menestyä. Yrittäjyyttä arvostetaan.

Yhteisöllinen

Muhoslaiset osallistuvat yhteisöjen kautta, eikä ketään jätetä yksin. Tekemiseen otetaan mukaan kuntalaiset ja sidosryhmät. Avoimuus mahdollistaa yhteisöjen osallistumisen ja kunnan vahvuuksien esiintuomisen. Kunta profiloituu maaseudun ja kylien kautta. Vastuu kannetaan yhdessä.

Uudistuva

Muhoksella arvostetaan uusia ideoita, luovuutta ja arjen kekseliäisyyttä. Ketterä toimeenpano vie asioita eteenpäin.

Kuvat [Tilinpäätös 2024](#)

JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä, johon [kuntalaki](#) (410/2015) 1 § ja [terveydenhuoltolaki](#) (1326/2010) 12 § velvoittavat. Kuntalain mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan keskeinen perustehtävä. Terveys- ja terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Kuntien tulee lakisääteisesti laatia säännöllisin väliajoin hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joiden avulla seurataan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Valtuustolle laaditaan kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus. Tämän lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. [Hyvinvointikertomus](#) ja vuosittaiset hyvinvointiraportit sisältävät katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta.

Uutena asiana hyvinvointiraportissa on huomioitava se, että sote-uudistus toteutui 1.1.2023. Hyvinvointialueuudistus muutti kuntien roolia siirtämällä terveys- ja sosiaalipalvelut hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyi kunnilla. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi 21 uudelle hyvinvointialueelle. Uudistuksen tavoitteena on luoda tasa-arvoisempi palvelujen saatavuus ja vähentää ihmisten välisiä terveys- ja hyvinvointieroja. Uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteelle.

Muhoksen kunnassa hyvinvointityötä koordinoi kunnan johtoryhmä, joka toimii myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) työryhmänä. Johtoryhmä koostuu kunnanjohtajasta sekä toimialajohtajista, liikunta- ja hyvinvointipäälliköstä, henkilöstöpäälliköstä, elinkeinopäälliköstä ja talousjohtajasta. Puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja, ja sihteerinä toimii viestintäpäällikkö. Johtoryhmä kokoontuu kerran viikossa käsittelemään ja valmistelemaan ajankohtaisia asioita, mukaan lukien hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä teemoja. Tämä poikkihallinnollinen lähestymistapa varmistaa, että hyvinvointityö on integroitu osaksi kunnan kaikkia toimintoja.

Muhoksen kuntaan palkataan [liikunta- ja hyvinvointipäällikkö](#), joka vastaa liikunta- ja hyvinvointipalvelujen kehittämisestä. Hänen tehtävänsä ja palkkauksensa olivat esillä kunnan hallituksen kokouksissa, joissa käsiteltiin viran tehtäväkuvausta. Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta esitti, että kunnanhallitus perustaa sivistys- ja hyvinvointipalveluihin liikunta- ja hyvinvointipäällikön viran 1.1.2025 alkaen.

Liikunta- ja hyvinvointipäällikön tehtävät

- Avustukset (päättää liikunta- ja nuorisotoimen avustusten käytöstä ja valvonnasta)
- Alueellinen työ, esim. kuntayhteistyö, PoPLi
- Sisäliikuntapaikkojen hallinta: liikuntavuorojen jako, varausten ylläpito ja laskutus
- Ulkoliikuntapaikkojen hallinta: kunnostus- ja huoltotöiden hankinta, vuorojen jako
- Vastaaminen uimahallin, jäähallin ja liikunnan hankinnoista ja ostosopimuksista, lisäksi jäähallin mainospaikoista sekä ulkoliikuntapaikoista
- Päättää nuorisotoimen hankinnoista ja ostosopimuksista
- Vastaa avustusten käytöstä ja valvonnasta
- Vastaa käyttövuoroista sekä palvelujen ja tapahtumien järjestelyistä
- Hyvinvoinnin tilannekuvan muodostaminen ja seuranta
- Hyvinvointikertomuksen, -suunnitelman (valtuustokausittain) ja vuosittaisen hyvinvointiraportin laatiminen sekä suunnitelmiin liittyvä tiedonkeruu ja seuranta
- Koordinoi strategiaamme mukaisesti kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä yhteistyönä muiden toimijoiden kanssa
- Toimii hyvinvointialueen ja kunnan välisenä yhdyshenkilönä
- Lähisuhdeväkivaltatyö
- Mielenterveystyöryhmä
- ehkäisevän päihdetyön työryhmä
- Lakeuden hyte

Vastaa osallisuustyöstä yhdessä puheenjohtajan kanssa (työryhmän kokoontumiset ja työn eteenpäin vieminen)

Vastaa nuoris- ja liikuntapuolen projekteista kuten

- Harrastamisen Suomen malli
- Liikkuva koulu

Vastaa kaikenikäisten kuntalaisten tukemisesta ja toiminnasta sekä järjestötyöstä yhteistyössä kulttuurituottajan kanssa. Vastaa vuosittaisista harkinnanvaraisista avustuksista yhteistyössä kunnan vapaa-aikatiimin kanssa

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan tehtävät

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimintaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunnan toimialana kulttuuri, liikunta, nuoriso ja kirjasto. Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on

- Kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden, kirjastopalvelujen ja nuorisopalvelujen järjestäminen ja kehittäminen
- Hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman valmistelu, hyvinvointitavoitteiden valmistelu ja niiden toteutumisen seuranta
- Hyvinvoinnin tilannekuvan muodostaminen ja seuranta
- Kunnan ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön ohjaaminen hyvinvoinnin edistämisessä
- Osallisuusohjelman ohjausryhmän toiminta ja nimeäminen kaksivuotiskaudeksi, osallisuusohjelman päivittäminen ja toteuttaminen sekä kolmannen sektorin ja muiden hyvinvointia edistävien sidosryhmien yhteistyön koordinointi ja harkinnanvaraiset avustukset
- Kunnan sisäisen hyvinvoinnin edistäminen, yhteensovittaminen ja seuranta
- Hyvinvoinnin edistämisen kumppanuussopimusten valmistelu

[Hallintosääntö](#)

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2024

Palvelut

- Muhos tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen, esimerkiksi Oulujokivarren alueilla, metsissä ja retkeilymahdollisuuksissa.
- Kunnan tarjoamat peruspalvelut, kuten päiväkodit, koulut ja terveydenhuolto, ovat helposti saavutettavissa
- Kunnan hyvinvointipalvelut, kuten liikunta- ja kulttuuripalvelut, tarjoavat monenlaista aktiviteettia ja tukea asukkaille.
- Muhos houkuttelee yrittäjiä tarjoamalla yrittäjäystävällistä ympäristöä ja yrityspalveluja.
- Muhoksen kunnan etäisyys Oulun keskustasta on noin 35 kilometriä, ja se tarjoaa erinomaiset yhteydet valtatie 22:n kautta.
- Oulun kaupungin joukkoliikenne tarjoaa bussiyhteyksiä Muhokselle
- Muhoksella on rautatieasema ja junia kulkee päivittäin säännöllisesti. Ne tarjoavat yhteyksiä kattavasti ympäri Suomea.

[Muhoksen kuntastrategia 2022-2025](#)

1. Väestö

Muhoksen kunnan väestö vuonna 2022 oli 8882 ja vuonna 2023 8827.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Väestö 31.12. info ind. 127	Muhos	yhteensä	8 882	8 827	
Väestöennuste 2030 (laskettu 2024) info ind. 746					8 602

[Sotkanet](#) 31.3.2025

Muhoksen väestö on ollut melko vakaa viime vuosina, mutta on vähentynyt hieman vuoden 2022 ja 2023 välillä. Väestö on vähentynyt 55 asukkaalla. Väestön vähentyminen Muhoksella on ollut melko pientä ja ennustetut väestöluvut vuodelle 2030 (8602) osoittavat, että väestökehitys on tasoittumassa. Väestön väheneminen voi johtua useista tekijöistä, kuten muuttoliikkeestä, syntyvyyden ja kuolleisuuden suhteesta, ja väestön ikääntymisestä. Muhoksella voi olla vuonna 2024 annetun vuodelle 2030 väestöennusteen mukaan odotettavissa vakaa mutta maltillinen väestön väheneminen.

Kuntien välinen nettomuutto/ 1000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Kempele	yhteensä	2,7	6,2
Liminka		-3.0	-10.0
Lumijoki		-15.0	-4.5
Muhos		-5.1	-6.7
Tyrnävä		-8.2	-11.0

[Sotkanet](#) 27.3.2025

Muhoksen kunnassa nettomuuton arvo vuonna 2023 -6,7 tarkoittaa, että alueelta on muuttanut pois enemmän väkeä kuin sinne on muuttanut. Luku ilmaisee, että Muhoksella on ollut negatiivinen nettomuutto, eli alueen väestö on pienentynyt muuton vuoksi. Luku -6,7 tarkoittaa, että jokaista tuhatta asukasta kohti on poistunut 6,7 henkilöä enemmän kuin alueelle on muuttanut.

2. Elinvoima

Muhos sijaitsee erinomaisella paikalla lähellä Oulua ja Muhoksen paikalliset infrastruktuuripalvelut, kuten modernit koulut ja kunnalliset palvelut, tukevat alueen elinvoimaisuutta. Muhos yhdistää kaupungin lähellä olevan elämän mukavuudet ja maaseudun rauhan. Alueen elinvoima perustuu vahvasti toimivaan peruspalveluverkostoon.

Gini-kerroin mittaa tuloerojen tasoa, ja sen arvo vaihtelee nollan ja yhden välillä (tai 0–100, kun kerrotaan

sadalla). Mitä suurempi Gini-kerroin, sitä epätasaisempi tulonjako on ([Sotkanet](#)). [Muhoksen Gini-kerroin](#) vuonna 2022 oli 22,2 ja vuonna 2023 nousi 24,5. Tämä kertoo, että Muhoksella tuloerot ovat kasvaneet hieman vuoden 2022 ja 2023 välillä. Gini-kerroin on suurempi vuonna 2023, mikä tarkoittaa, että tulonjako on epätasaisempi verrattuna edelliseen vuoteen.

Yritykset

Yrityskanta, aloittaneet ja lopettaneet yritykset muuttujina Alue, Toimiala, Tiedot ja Vuosineljännes

			2023Q3	2023Q4	2024Q1	2024Q2	2024Q3
Muhos	Yhteensä	Aloittaneet yritykset (lkm)	24	11	21	20	11
		Lopettaneet yritykset (lkm)	9	9	12	11	10
		Yrityskanta	541	543	554	562	562

[Tilastokeskus](#), StatFin, 31.3.2025.

Muhoksen kunnassa yritystoiminta on kehittynyt tasaisesti. Uusia yrityksiä on perustettu vaihteleva määrä, mutta erityisesti 2023 kolmannella neljänneksellä (24 yritystä) aloitukset olivat korkealla, ja myöhemmissä neljänneksissä määrä on ollut tasaisempi (noin 11–21 yritystä per neljännes). Samalla osa yrityksistä on lopettanut toimintansa, mutta lopettaneiden yritysten määrä on ollut melko vakaa (9–12 yritystä per neljännes). Yrityskannan määrä on kasvanut vakaasti, 541:stä 562:een, mikä kertoo siitä, että alueella on yhä enemmän toimivia yrityksiä. Vaikka liiketoimintaympäristössä on haasteita, Muhoksella on elinvoimaa ja yritystoiminta on pysynyt kasvusuunnassa.

Työllisyys

Vuoden 2024 tiedot osoittavat positiivista kehitystä Muhoksen työttömyystilanteessa. Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on laskenut (29,6 %) ja pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on myös pienentynyt (2,7 %). Työttömyysaste on laskenut hieman (9,2 %), mikä viittaa parantuneeseen työllisyystilanteeseen ja tehokkaampiin työllistämistoimiin.

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta info ind. 3562	Muhos	yhteensä	3,7	3,0	2,7
Työttömät, % työvoimasta info ind. 181			9,7	9,4	9,2

[Sotkanet](#) 27.3.2025

Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, jonka työttömyys on kestänyt vähintään vuoden ilman keskeytystä. Työttömäksi lasketaan henkilö, joka ei ole työsuhteessa, ei ole päätoiminen opiskelija eikä toimi päätoimisesti yritystoiminnassa, mukaan lukien lomautetut työntekijät. Päätoimiset koululaiset ja opiskelijat eivät ole työttömiä ([Sotkanet](#)).

Työllistäminen vuonna 2024:

- 1. palkkatukityöjaksolla on ollut 13 henkilöä
- 2. velvoitetyöllistettyjä 2 henkilöä
- 3. kuntouttavassa työtoiminnassa /työkokeilussa 2 henkilöä

Kesätyösetelit

Muhoksen kunta työllistää vuosittain 16-17-vuotiaita muhoslaisia nuoria kesätyöhön määrärahojen puitteissa. Muhoksen kunta tukee Pohjois-Pohjanmaalla toimivia yrityksiä/yhdistyksiä muhoslaisten nuorten työllistämisessä.

Vuonna 2024 kunnan kesätyöpaikkaa saattoivat hakea ensisijaisesti 2007-2008 syntyneet nuoret, jotka eivät olleet aiemmin käyttäneet kunnan kesätyövaihtoehtoa. Muhoksen kesätyöpaikkojen hakuprosessista vastasi

konsernipalvelut. Kaikille hakijoille ilmoitettiin henkilökohtaisesti puhelimitse, kirjeitse tai sähköpostitse viimeistään huhtikuun alkupuolella, onko hakija päässyt kesätöihin. Mikäli nuori ei saanut kunnan kesätyöpaikkaa, hän ehti vielä hakea huhtikuun loppuun mennessä kesätyöseteliä työllistyäkseen yritykseen tai yhdistykseen.

Muhoksen kunta myöntää vuoden 2025 kesätyösetelin muhoslaisille vuonna 2008-2009 syntyneille nuorille, jotka eivät ole aiemmin kunnan kesätyövaihtoehtoa käyttäneet kesätyön hakemiseksi Pohjois-Pohjanmaalla toimivista yrityksistä/yhdistyksistä. Kesätyösetelin voi käyttää kesätoissa 1.5.-31.8.2025 välisenä aikana. Kesätyösetelillä voi työllistyä esimerkiksi yritykseen, yhdistykseen tai järjestöön. Työnantajalla pitää olla voimassa oleva y-tunnus.

Vaihtoehdot nuoren kesätyölle ovat:

1. Kunnan kesätyöjakso, 2 vk
2. Kesätyösetelin tuki yritykseen tai yhdistykseen työllistymiseksi. Nuorella tulee olla työpaikka tiedossa seteliä haettaessa.
3. Kesäyrittäjätuki 4H-yrityksen perustamiseksi.

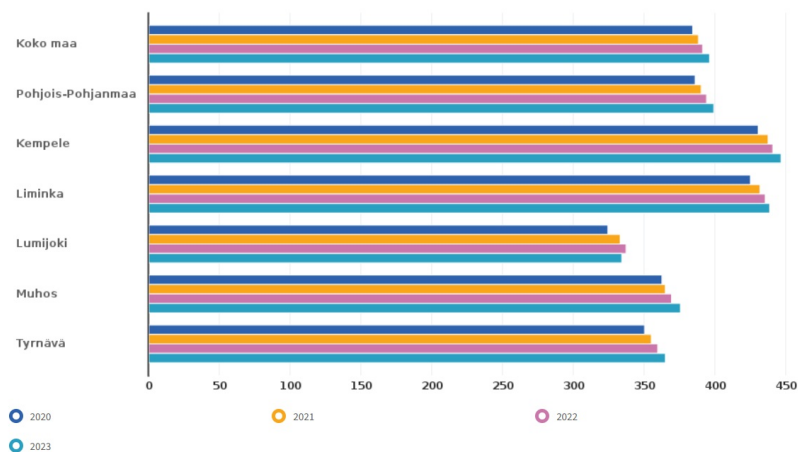
Muhoksella jaettiin vuonna 2024 58 kesätyöseteliä, joista 36 kappaletta yritysten tukiseteleitä.

[Kesätyö Muhos](#)

3. Koulutus

Koulutustasomittain

info ind. 180 Sukupuoli: Yhteensä

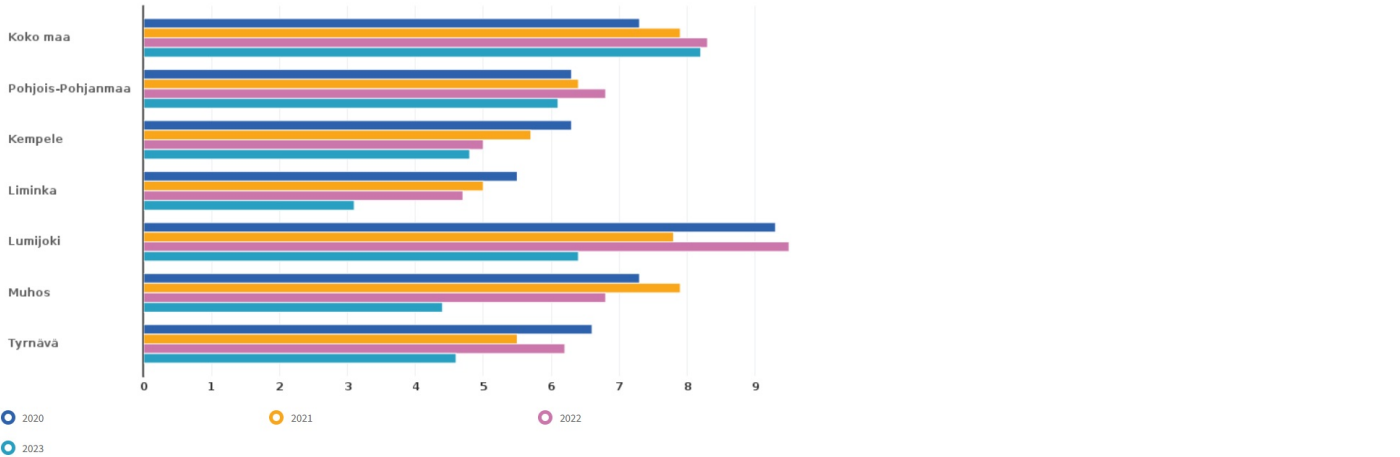

[Sotkanet](#) 4.4.2025. Perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti

Pohjois-Pohjanmaan koulutustaso on myös noussut tasaisesti, ja vuonna 2023 se oli 399,1. Tämä tarkoittaa, että maakunnassa koulutustaso on korkeampi kuin koko maassa, mutta kasvu on ollut maltillista. Muhoksen koulutustaso on noussut tasaisesti (362,5 vuonna 2020 ja 375,6 vuonna 2023), mutta se on edelleen hieman alemmalla tasolla alueellisesti katsottuna.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

info ind. 3219 Sukupuoli: Yhteensä

Sotkanet 4.4.2025. Indikaattori mittaa 17-24-vuotiaiden osuuden, jotka ovat jääneet koulutuksen ulkopuolelle, eli eivät ole opiskelijoita tai heiltä puuttuu perusasteen jälkeinen tutkinto. Luku ilmoitetaan prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä, ja väestötietona käytetään keskiväkilukua.

Pohjois-Pohjanmaalla koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on pysynyt melko vakaana, mutta on laskenut vuoden 2020 6,3 %:sta 6,1 %:iin vuonna 2023. Tämä viittaa siihen, että alueella on suhteellisesti vähemmän nuoria jäämässä koulutuksen ulkopuolelle verrattuna koko maahan. Muhoksella tilanne on parantunut merkittävästi vuosien 2020-2023 aikana: osuus on laskenut 7,3 %:sta vuonna 2020 vain 4,4 %:iin vuonna 2023, mikä kertoo, että alueella on tapahtunut myönteistä kehitystä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden vähentämisessä.

Jatkokoulutuksiin sijoittuminen vuonna 2024

Muhoksella suurin osa peruskoulun päättävistä nuorista sijoittuu toiselle asteelle. Kunnassa on lukio, sekä kaksi ammatillista oppilaitosta, jotka tarjoavat myös vaihtoehtoja ilman opiskelupaikkaa jääneille opintopolkujen ja -pajojen muodossa.

Varsinainen haku 2024, kotikuntana Muhos, peruskoulun päättäneet 2024

Koulutus	Paikan vastaanottaneet
Lukio	66
Ammatillinen	62-68
Telma	1-4
Muu valmistava	10-13

Varsinainen haku 2024, hakukohteena Muhos, peruskoulun päättäneet 2024

Koulutus	Hakijamäärä	Paikan vastaanottaneet
Lukio	153	63
Ammatillinen	402	103-106
Telma	36	12
Muu valmistava	99	24

Vipunen- tilastot

Muhoksella ammatilliset oppilaitokset tarjoavat vaihtoehtoisia polkuja toisen asteen koulutuksiin.

Tuva

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) alkoi 1.8.2022 ja yhdisti aiemmat perusopetuksen

lisäopetuksen, lukioon valmistavan koulutuksen (LUVA) ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA). TUVA on suunnattu oppijoille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa ja jotka tarvitsevat tukea siirtyäkseen lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen. Koulutuksen tavoitteena on kehittää opiskelijan opiskeluvalmiuksia, kuten kielen taitoa, opiskelutaitoja ja elämänhallintaa, sekä mahdollistaa perusopetuksen arvosanojen korottaminen ja lukiokoulutuksen tai ammatillisten opintojen suorittaminen. Koulutus on avoin sekä oppivelvollisille että aikuisille. TUVA-koulutus tarjoaa joustavan koulutuspolun oppivelvollisille (alle 18-vuotiaille), jotka ovat suorittaneet perusopetuksen. TUVA-koulutukseen voi siirtyä myös, jos nuori on keskeyttänyt aiemman koulutuksensa. Asuinkunta voi ohjata nuoren TUVA-koulutukseen, jos hänellä ei ole muuta koulutuspaikkaa.

[Opetushallitus](#)

Telma

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA) on suunnattu erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille, jotka eivät sairauden tai vamman vuoksi voi siirtyä tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Koulutus on yksilöllisesti suunniteltu ja kestää 1-3 vuotta opiskelijan tarpeiden mukaan. TELMA:n tavoitteena on kehittää opiskelijan itsenäisyyttä, omatoimisuutta, työelämätaitoja ja kykyä toimia eri ympäristöissä. Opintopolku suunnitellaan yhdessä opiskelijan, huoltajan ja asiantuntijoiden kanssa. Koulutus toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä ja se on osa opiskelijan kokonaiskuntoutusta. Koulutukseen haetaan vaativan erityisen tuen kautta.

[Opetushallitus](#)

Äänestysaktiivisuus

Vuoden 2023 eduskuntavaalien äänestysaktiivisuus

Alue	Sukupuoli	2023
Koko maa	yhteensä	68,5
Pohjois-Pohjanmaa		67,4
Muhos		66,1

[Sotkanet](#) 7.4.2025

Pohjois-Pohjanmaalla ja Muhoksella äänestysaktiivisuuden ero on melko pieni, mutta Muhoksen hieman alhaisempi aktiviteetti voi johtua alueen pienemmästä koosta ja mahdollisista paikallisista haasteista. Yleisesti ottaen äänestysaktiivisuus Suomessa on korkea.

4. Kuntalaisten hyvinvointi

Lapset ja nuoret

Valtakunnallisia Move -mittauksia fyysisen toimintakyvyn seuraamiseksi on toteutettu jokaisessa Suomen koulussa kaikille 5. ja 8. luokkalaisille vuodesta 2016 alkaen. Järjestelmän keskeisenä tarkoituksena on kannustaa lapsia ja nuoria omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move!-mittaustietoa hyödynnetään koulujen liikuntakasvatuksessa, oppilaiden laajoissa terveystarkastuksissa sekä tiedolla johtamisen työkaluna valtakunnallisesti ja alueellisesti. Mittaustuloksia ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteena.

Move!-järjestelmässä mitataan:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus)
- motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot)
- havaintomotorisia taitoja

Mittaukset koostuvat kuudesta osiosta:

- 20 metrin viivajuoksu
- vauhditon 5-loikka
- heitto-kiinniottoyhdistelmä
- ylävartalon kohotus
- etunojapunnerrus

- liikkuvuus

Kokonaistulos 2024: Muhos

Luokka	Pojat	Tytöt	Yhteensä
5. luokka	45.2%	22.4%	35.9%
8. luokka	34.5%	26.5%	30.8%
molemmat luokat	40.8%	24.3%	33.7%

Syksyn 2024 valtakunnallisessa Move!-tiedonkeruussa Muhoksen perusopetuksen 5.-luokkalaisia osallistui mittauksiin 146 (poikia 87, tyttöjä 59) ja 8.-luokkalaisia 140 (poikia 78 ja tyttöjä 62), yhteensä 286 oppilasta (poikia 165 ja tyttöjä 121).

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5477	Muhos	yhteensä	31,7	31,9	35,9
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5478			49,1	44,3	30,8

Sotkanet 27.3.2025

Vuonna 2024 Muhoksella 5. luokan oppilailla heikko fyysinen toimintakyky on noussut hieman (35,9 %), mikä viittaa haasteisiin nuorempien oppilaiden fyysisessä aktiivisuudessa. Sen sijaan 8. luokan oppilailla heikko fyysinen toimintakyky on vähentynyt merkittävästi (30,8 %), mikä osoittaa positiivista kehitystä vanhempien oppilaiden fyysisessä toimintakyvyssä. Syksyn 2024 valtakunnallisessa Move!-tiedonkeruussa raportoitiin yli 111 000 oppilaan mittaustulokset, mikä on lähes 90 prosenttia kyseisten vuosiluokkien oppilaista. Mittausten perusteella yhä harvemmalla 5.-luokkalaisella fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. 8.-luokkalaisilla tulokset ovat pysyneet edellisvuoden tasolla. Edelleen kuitenkin reilulla 38 prosentilla 5. ja 8. luokan oppilaista on fyysinen toimintakyky huolestuttavalla tasolla.

Alueelliset erot lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä ovat edelleen merkittäviä. Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueilla on vähiten oppilaita, joilla toimintakyky on alhainen. Eniten alhaisen toimintakyvyn oppilaita on Keski-Pohjanmaan, Satakunnan ja Kymenlaakson hyvinvointialueilla. Valtaosalla hyvinvointialueista lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä on tapahtunut myönteistä kehitystä edellisvuoteen verrattuna. Fyysisessä toimintakyvyssä on merkittäviä eroja kaupunkien ja maaseudun välillä. Kaupunkimaisissa kunnissa lasten ja nuorten toimintakyky on selkeästi parempi kuin maaseutumaisissa kunnissa. Edellisvuoteen verrattuna maaseutumaisissa kunnissa asuvien 8.-luokkalaisten tyttöjen tilanne on heikentynyt. Sen sijaan tiheämmin asutuilla alueilla ei ole tapahtunut muutoksia. Maaseutumaisissa kunnissa alhainen toimintakyky oli 50 prosentilla 8.-luokkalaisista tytöistä, kun kaupunkimaisissa kunnissa näin oli 41,6 prosentilla.

Kokonaisuudessaan näyttää siltä, että viime vuonna alkanut kouluikäisten fyysisen toimintakyvyn positiivinen kehitys on jatkunut. Osaltaan tähän on voinut vaikuttaa ne lukuisat liikkumisen ja fyysisen toimintakyvyn kehittämiseen kannustavat toimet, joita on toteutettu perheissä, kouluissa ja kunnissa eri puolella maata. Fyysiseen toimintakykyyn panostamista on syytä jatkaa, sillä se tukee niin yksilön kuin koko yhteiskunnan hyvinvointia, toteaa apulaisprofessori Mikko Huhtiniemi Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisestä tiedekunnasta.

Kuntakohtaiset tulokset Move!

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Alue	Sukupuoli	2023
Koko maa	yhteensä	17,4
Kempele		14,4
Liminka		11,4
Lumijoki		19,6
Muhos		14,6
Tyrnävä		16,4

Sotkanet 11.4.2025

Ylipaino on huolestuttava ilmiö, joka vaatii huomiota lapsissa ja nuorissa. Muhoksen ylipainoisten oppilaiden osuus (14,6 %) on alle koko maan keskiarvon (17,4 %). Tämä tarkoittaa, että Muhoksella ylipainon esiintyvyys on hieman matalampi kuin valtakunnallinen keskiarvo, mikä on positiivinen havainto alueen elintavoista ja terveyden edistämisestä. Muhoksen luku ei ole kuitenkaan merkittävästi poikkeava, ja ylipainon yleisyys on edelleen huomattava.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Alue	Sukupuoli	2023
Koko maa	yhteensä	26,6
Kempele		24,6
Liminka		19,7
Lumijoki		27,4
Muhos		26,7
Tyrnävä		25,1

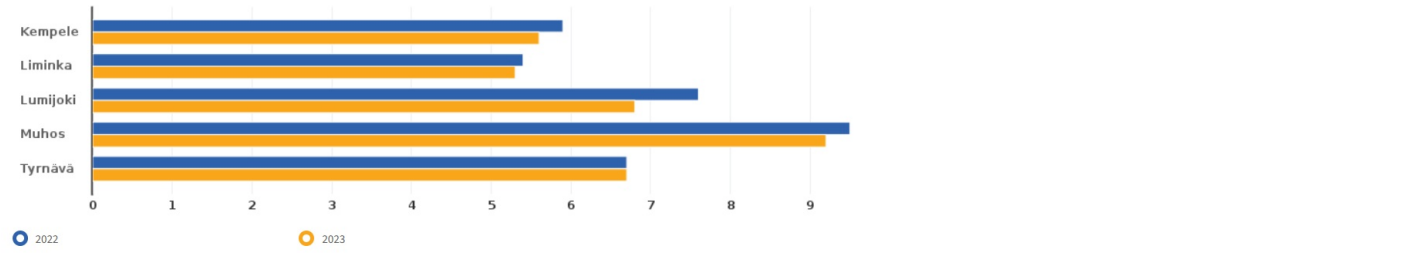
Sotkanet 11.4.2025

Muhoksen luku (26,7 %) on lähes identtinen koko maan keskiarvon (26,6 %) kanssa. Tämä tarkoittaa, että Muhoksella nuorten kokema terveydentila on keskimääräinen verrattuna koko maahan, mutta lähes neljäsosa nuorista kokee terveysongelmia tai epävarmuutta terveydestään.

Työikäiset

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

info ind. 306 Sukupuoli: Yhteensä

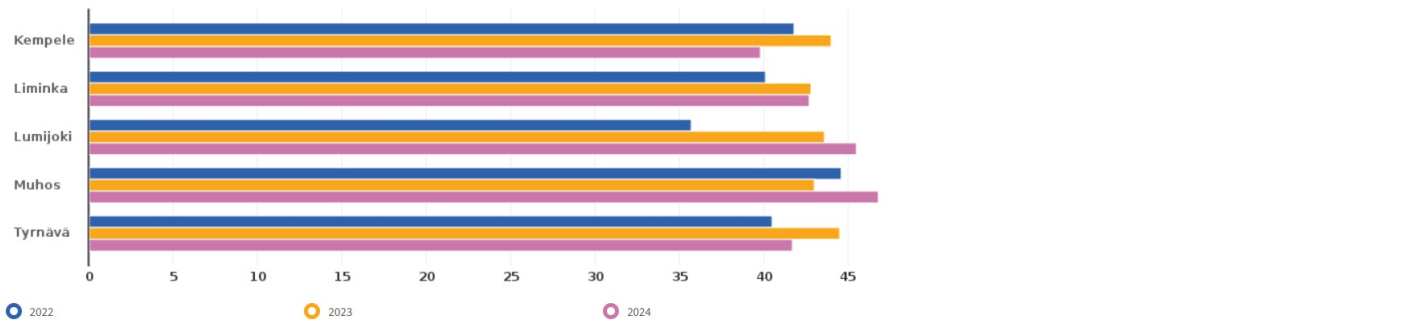

Sotkanet 2.4.2025

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus on hieman laskenut 9,5 %:sta 9,2 %:iin vuosien 2022 ja 2023 välillä, mutta se on edelleen korkeampi verrattuna useimpiin muihin alueisiin. Vaikka lasku on pieni, se voi osoittaa parannuksia työkyvyttömyyden ehkäisyssä. Kuitenkin Muhos erottuu edelleen korkeammalla prosentilla, mikä voi viitata alueen haasteisiin työkyvyttömyyden suhteen.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

info ind. 2345 Sukupuoli: Yhteensä

Sotkanet 2.4.2025

Muhos erottuu korkealla mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden määrällä vuonna 2022 ja

annetulla ennusteella 2024 verrattuna muihin alueisiin. Vaikka Muhoksen luku laskee hieman vuodesta 2022 (44,6) vuoteen 2023 (43,0), se nousee jälleen ennusteessa vuodelle 2024 (46,8), ollen korkein alueista. Tämä voi viitata siihen, että Muhoksella on erityinen tarve mielenterveyspalveluille tai että alueella mielenterveyden ongelmat ovat näkyvämpiä.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	2,5	2,4
Kempele		0,7	0,6
Liminka		0,5	0,4
Muhos		1,5	1,3
Tyrnävä		0,5	0,7

[Sotkanet](#) 11.4.2025

Muhoksella toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus on 1,3 % vuonna 2023, mikä on merkittävästi korkea alueellisesti mutta edelleen alle koko maan keskiarvon (2,4 %). Muhoksella on jonkin verran enemmän pitkäaikaisia toimeentulotuen saajia verrattuna muihin alueisiin, mutta tilanne on silti kohtuullinen verrattuna valtakunnalliseen tilanteeseen.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2023	2024
Koko maa	yhteensä	21,1	21,3
Pohjois-Pohjanmaa		24,8	24,9
Kempele		23,6	23,7
Liminka		23,2	23,8
Lumijoki		21,6	22,4
Muhos		26,6	27,0
Tyrnävä		25,7	26,0

[Sotkanet](#) 7.4.2025. [Indikaattori](#) mittaa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden 25–64-vuotiaista prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Oikeus erityiskorvaukseen myönnetään vakavan ja pitkäaikaisen sairauden vuoksi, ja sen saamiseksi tarvitaan erikoislääkärin lausunto.

Muhoksella erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus on korkeampi kuin muilla alueilla ja se on noussut hieman vuoden 2023 (26,6 %) ja 2024 (27,0 %) välillä. Tämä korkeampi osuus voisi viitata paikallisiin terveyshaasteisiin tai sairastavuustekijöihin.

Ikäihmiset

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	347,3	332,3
Kempele		212,0	173,1
Liminka		445,0	511,9
Lumijoki		283,1	100,5
Muhos		599,4	543,2
Tyrnävä		393,2	291,1

[Sotkanet](#) 11.4.2025

Muhoksella kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrä on 543,2 / 10 000 vuonna 2023, mikä on edelleen hyvin korkea luku verrattuna koko maan keskiarvoon. Luku on hieman laskenut vuodesta 2022 (599,4 / 10 000), mutta tilanne on silti huolestuttava.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Alue	Sukupuoli	2023	2024
Koko maa	yhteensä	60,6	60,6
Pohjois-Pohjanmaa		66,2	65,9
Kempele		64,5	64,4
Liminka		66,8	67,5
Lumijoki		62,4	61,1
Muhos		68,5	68,0
Tyrnävä		67,8	67,5

Sotkanet 7.4.2025. Indikaattori mittaa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Oikeus erityiskorvaukseen myönnetään vakavan ja pitkäaikaisen sairauden vuoksi, ja hakemus edellyttää erikoislääkärin lausuntoa. Väestötietona käytetään keskiväkilukua, ja väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. Yksi henkilö voi olla oikeutettu useampaan korvaukseen.

Muhoksella erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus 65 vuotta täyttäneistä on edelleen korkea, vaikka se on hieman laskenut vuoden 2023 (68,5 %) ja 2024 (68,0 %) välillä. Vaikka osuus on laskenut hieman, se pysyy silti alueen korkeimpana. Kyse voi olla esimerkiksi väestörakenteen, terveyshaasteiden tai sairastavuuden tekijöistä.

5. Turvallisuus

Liikenneturvallisuus

Toimintaa Muhoksella vuonna 2024

- Liikenneturvallisuustyöryhmän kokous 21.2.
- Luovilla käynyt 12.4. koulupoliisit
- Viestitty pyöräliikenteestä
- Liikenneturva järjestänyt pakopelin tammikuussa OSAO:lla
- Toimija tilannut heijastimia, joita jaettu varhaiskasvatuksen tapahtumissa
- Käyty läpi kunnan onnettomuuskehitystä yhdessä työryhmän kanssa.
- Liikenneturvallisuustyöryhmän kokous 16.10.
- Kouluterveystarkastuksien yhteyksissä syksyisin keskustellaan kypärän ja heijastimien käytöstä
- Luovin heijastinratsia ja rataratsia pidetty
- Liikenneturva vierailut Muhoksella Luovilla 22.4. ja 29.8. liikenneturvallisuustapahtumassa
- Esikouluikäiset mukana Turvaa tenaville tapahtumassa 2.-3.10.
- Pelastuslaitoksen valistuskäynnit 4.- luokkalaisille

Nuorten käyttäytyminen on ollut rauhallisempaa 2024 talvena. Koulussa pyritään keskustelemaan liikenneturvallisuudesta kerran vuodessa, korostaen ajokortin tärkeyttä opintojen etenemisen kannalta. Asennekasvatusta tehdään jatkuvasti, ja vakavampiin tapauksiin puututaan. Liikenneturvan kanssa yhteistyö on ollut hyvää. 17-vuotiaiden ajokortti on yleistä OSAO:n Muhoksen yksiköissä poikkeusluvalla. Luovilla on järjestetty opiskelijoille liikenneturvallisuuspäivä 13.11., jonka yhteydessä pidettiin heijastinratsia ja jaettiin heijastimia jalankulkijoille. Radan ylitystä valvottiin muutamana aamuna, ja infotauluilla pyöritettiin "Jätä rata rauhaan" -kampanjaa. Punainen Liitu -tapahtuma on suunniteltu pidettäväksi 23.4.2025.

Poliisin tietoon tulleet eräät liikennerikokset / 1 000 asukasta

Liikenne rikoksiin on laskettu törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus, kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla sekä kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta. Väestötieto perustuu vuoden viimeisen päivän tietoihin, ja rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	8,0	7,7
Kempele		5,1	5,2
Liminka		10,4	8,5
Lumijoki		3,0	
Muhos		8,3	8,6
Tyrnävä		4,9	4,6

Vaikka Muhoksella liikennerikosten määrä on hieman kasvanut, se on edelleen suhteellisen lähellä koko maan keskimääräistä tasoa (7,7 vuonna 2023).

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1 000 asukasta

Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	14,7	14,7
Kempele		14,2	11,7
Liminka		41,5	44,9
Lumijoki		12,1	7,4
Muhos		15,8	16,8
Tyrnävä		15,7	15,3

Muhoksella luku on hieman noussut (15,8 -> 16,8), mikä saattaa liittyä mm. liikenteen lisääntymiseen alueella. Muhoksen liikennerikkomusten määrään voivat vaikuttaa myös alueen liikenneolosuhteet. Valtatie 22 ja tie 8300 kulkevat pitkälle Muhoksen rajoilla, ja molemmat ovat vilkasliikenteisiä väyliä. Näiden teiden liikenteen määrä voi osaltaan selittää liikennerikosten tilaston pienen nousun, sillä vilkkaasti liikennöidyillä alueilla on usein enemmän riskejä ja onnettomuuksia.

Päihteet ja ympäristö

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori kertoo poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrän tuhatta asukasta kohti. Väestötieto perustuu vuoden viimeisen päivän tietoihin. Mukana ovat rikosilmoitukset, rangaistusvaatimusilmoitukset ja rikesakot. Suuri osa rikoksista jää poliisilta huomaamatta, ja rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Omaisuusrikoksiin kuuluvat muun muassa varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset.

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	41,2	42,9
Kempele		20,5	19,2
Liminka		14,8	14,1
Lumijoki		21,6	9,8
Muhos		23,9	25,5
Tyrnävä		6,4	8,1

Muhoksella omaisuusrikosten määrä on noussut, mikä voi liittyä alueen liikenteellisiin erityispiirteisiin, taloudellisiin tekijöihin tai rikollisuuden lisääntyneeseen valvontaan. Vaikka luku on pienempi kuin koko maan keskiarvo, nousu on silti huomionarvoinen.

Päihtyneiden säilöönotot / 1 000 asukasta

Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	7,6	7,7
Kempele		2,6	2,3
Liminka		1,8	1,7
Lumijoki			
Muhos		3,5	4,5
Tyrnävä		1,2	0,8

Muhoksella päihtyneiden säilöönottojen määrä on selvästi noussut, mikä voi viitata joko lisääntyneeseen päihteiden käyttöön tai muutoksiin poliisin toiminnassa.

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

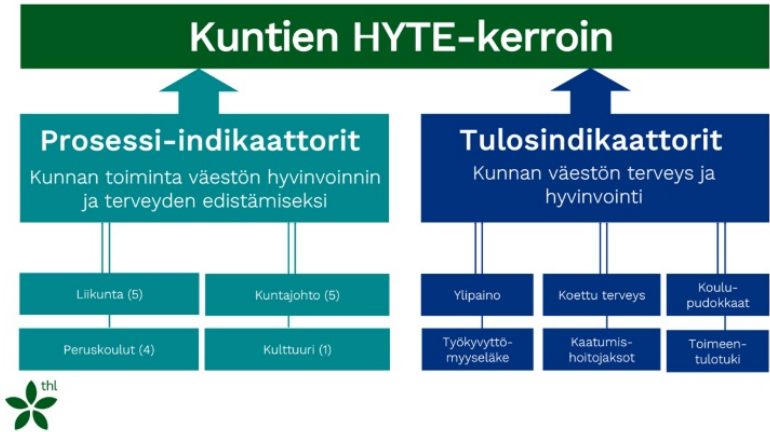
Alue	Sukupuoli	2022	2023
Koko maa	yhteensä	11,3	11,2
Kempele		4,6	5,6
Liminka		8,5	5,1
Lumijoki		7,0	
Muhos		22,5	8,8
Tyrnävä		3,2	4,0

Sotkanet 11.4.2025

Muhoksella päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista epäiltyjen määrä on laskenut merkittävästi (22,5:stä 8,8:aan / 1 000 asukasta). Tämä on erittäin huomattava muutos, ja se voi viitata siihen, että alueella on toteutettu tehokkaita toimenpiteitä.

6. Hyte-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli [HYTE-kerroin](#) on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

THL 2025

Hyte-kerroin 0-100

Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Kempele	yhteensä	69	74	64
Liminka		66	75	73
Lumijoki		46	59	55
Muhos		36	53	60
Tyrnävä		66	61	59

Sotkanet 2.4.2025

HYTE-kerroin mittaa alueen hyvinvointia ja terveyserojen tilaa ja arvot vaihtelevat 0-100 välillä. Korkeampi luku viittaa parempaan hyvinvointiin ja pienempiin terveyseroihin alueella. Muhoksella on ollut selvä parannus hyvinvointi- ja terveyserojen kertoimessa vuosina 2022–2024.

Hyte-kerroin euroa/asukas

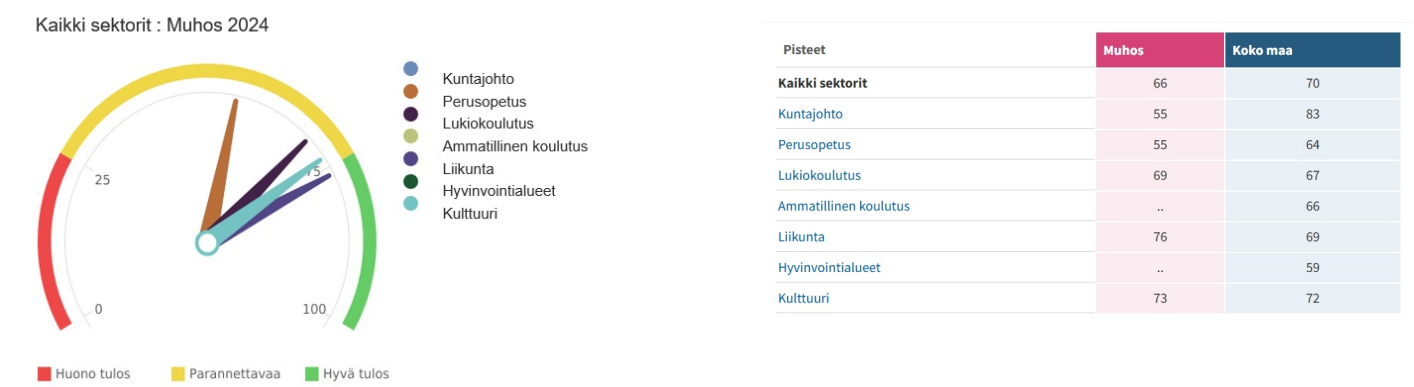
Alue	Sukupuoli	2022	2023	2024
Kempele	yhteensä	19,5	20,9	19,2
Liminka		18,7	21,3	21,9
Lumijoki		13,1	16,6	16,4
Muhos		10,2	15,2	18,0
Tyrnävä		18,7	17,4	17,6

Sotkanet 27.3.2025

Muhoksen HYTE-kerroin nousi vuonna 2024:een 18:aan, mikä viittaa siihen, että kunta on parantanut hyvinvointityönsä laatua ja vaikuttavuutta. HYTE-kerroin määrittää kuntien ja hyvinvointialueiden saaman valtion rahoituksen osittain sen perusteella, kuinka tehokkaasti ne edistävät asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Nouseva kerroin tarkoittaa, että Muhos on onnistunut parantamaan hyvinvointityötään.

TEA-viisari

Teaviisarin tulokset ovat suhteessa hyte-kertoimeen indikaattoreilla. Kunnan hyte-työn edistämisen taso, joka ilmenee TEAviisarin kautta, vaikuttaa siis siihen, kuinka suuri osa valtionosuudesta kunnalle myönnetään. TEA-termi tarkoittaa yhteisön terveydenedistämisaktiivisuutta ja Teaviisari mittaa organisaatioiden kykyä integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen osaksi perustoimintaansa. Mittaamisen tavoitteena on arvioida, miten organisaation toimet vaikuttavat kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin Teaviisari.

Teaviisari Muhos

Taulukossa on vertailtu Muhoksen kunnan ja koko Suomen tasolla eri sektorien toimintaa ja suorituskkyä. Pisteet kertovat siitä, kuinka hyvin kukin alue tai sektori on onnistunut eri arviointikriteereissä verrattuna koko maan keskiarvoon. Muhos pärjää erityisesti liikunnassa ja kulttuurissa, joissa se ylittää koko maan keskiarvon. Tämä kertoo, että Muhoksella on panostettu hyvinvointiin ja kulttuuripalveluihin. Muhoksella on hyvät liikuntapalvelut, kuten uimahalli, kuntosalit, ulkoliikuntapaikat ja myös aktiviteettien järjestämisessä on panostettu erityisesti kuntalaisten hyvinvointiin. Kuntajohto ja perusopetus saavat matalampia pisteitä, mikä viittaa siihen, että näillä sektoreilla voisi olla kehittämisen varaa. Lukiokoulutus on Muhoksella hyvällä tasolla verrattuna koko maahan, mikä on positiivinen havainto.

Vahvuudet

- Liikunnan ja kulttuurin osalta ollaan yleisesti ottaen yli maan keskiarvon, jolla on suuri merkitys hytekertoimeen

Kehitettävää

- Kunta raportoi vuosittain valtuustoolle hyvinvointiraportin muodossa, joka on sähköisessä järjestelmässä
- Kunta kehittää osallisuustoimia

- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä
- Johtoryhmä seuraa väestöryhmien välisiä terveyseroja, kuntalaisten elämän hallintaa, elintapoja ja terveydentilaa

1 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Hyvinvointi- ja vapaa-ajan painopiste vuonna 2024 oli edelleen henkilöstön jaksaminen, työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen. Muut keskeiset painopisteet olivat uuden palvelutuotanto-organisaation yhteistyön kehittäminen sekä kunnille jääneisiin tehtäviin vastaaminen eli palvelutuotannon ja yhteistyön kehittäminen koko kunnassa. Hyvinvointi- ja vapaa-aikapuolen korostuminen kunnan hyvinvoinnissa ja sen kehittämisessä.

Tavoitteet vuonna 2024

Vuonna 2024	Tavoite
Varhaiskasvatus	• Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu • Kunnan luottamushenkilöt pitävät varhaiskasvatuksen kehittämistä kunnan tärkeimpänä asiana tulevina vuosina. • Varhaiskasvatuksen palvelutuotannon asteittainen muutos päiväkotitoimintaan etenee: Päivärinteen päiväkodin laajennusosan tekeminen alkaa 2024 ja tilat olisivat käytössä syystoimintakauden 2025 alussa. • Kirkonkylälle etsitään uusia päiväkotitiloja. • Palvelutuotannon muutoksen myötä perhepäivähoitajien määrä vähenee. Varhaiskasvatuslain mukaan lasten tuen tarpeiden huomioinnin ja inklusion tulee toteutua arjessa lapsen varhaiskasvatuspaikassa.
Aamu- ja Iltapäivätoiminta	• Toimintaa tullaan edelleen kehittämään laadukkaammaksi ja toiminnassa työskentelevien henkilöstön koulutusta lisätään. • Erityisestuen oppilaiden omaa iltapäivätoiminnanryhmää Kirkonkylän koululla tullaan edelleen jatkamaan. • Iltapäivätoiminta on kunnassamme tärkeä apu mm. työssäkäyville vanhemmille ja tarve tuskin tulee vähentymään.
Alakoulut	Huovila: • Tekstiilityön ja musiikin opetustiloja pyritään kehittämään, erityisesti luokkien ja erillisten tilojen tarpeen osalta. • Tavoitteena on jatkaa henkilöstön osaamisen kehittämistä ja hyödyntää erityisosaamista entistä enemmän koulun arjessa. Hyrkki: • Koulun tavoite on valmistautua mahdollisiin muutoksiin, kuten alueen talojen rakentamiseen ja perheiden muuttoihin, jotka voivat lisätä oppilasmäärää. • Koulun henkilökunta on sitoutunut ja motivoitunut, ja koulun ilmapiiri on positiivinen. • Tavoitteena on varmistaa, että koululla on riittävät taloudelliset edellytykset toteuttaa opetussuunnitelma ja tukea oppilaita parhaalla mahdollisella tavalla. • Tavoitteena on jatkaa sisäilmaongelmien ehkäisyä ja varmistaa, että tilat pysyvät terveellisinä ja turvallisina. • Lähivuosien suurin haaste on uuden koulun suunnittelu ja rakentaminen. Kirkonkylä • Tavoitteena on rakentaa uusi liikuntasali, koulun kokoontumisille ja liikuntatunneille. • Tavoitteena on korottaa työ-toiminnan budjettia merkittävästi, jotta työntekijöiden hyvinvointi voidaan turvata. • Tavoitteena on edistää opettajien työkykyä ja luoda työpaikka, jossa työntekijät voivat kehittyä ja pysyvät sitoutuneina. Korivaara • Tavoitteena on lisätä resursseja ja asiantuntemusta luokkiin, jotta kaikille tukea tarvitseville oppilaille voidaan tarjota varhainen ja tasapuolinen tuki. • Tavoitteena on, että koulun liikuntatilat ja muu opetusympäristö tukevat oppimista ja oppilaiden hyvinvointia. • Tavoitteena on saada tämä lähiliikunta paikka rakennettua ja parantaa koulun piha-alueen toimivuutta • Korivaaran koulu panostaa entistä enemmän oppilashuollon laatuun ja resursseihin. Laitasaari • Tavoitteena on varmistaa, että henkilökunnan tietotekninen osaaminen säilyy korkealla

	tasolla myös tulevaisuudessa • Koulun piha-alue on kunnostettu syksyllä 2019, tarvitaan vielä hiekkakentän valaistuksen aikakytkimen asennus • Tavoitteena on parantaa liikuntasaliin liittyvää infrastruktuuria kustannustehokkaalla ratkaisulla, kuten pienellä ylipainehallilla. • Koulun yhteydessä oleva päiväkotijärjestää kaksivuotista esiopetuskokeilua, jonka vuoksi koulun puolelle ei perusteta eskariryhmää. • tavoitteena on tukea oppilaita ja tasoittaa oppimiseroja, jotka voivat olla seurausta etäkouluaajoista.
<i>Yläkoulut ja lukio</i>	Yläkoulu • Tavoitteena sisäilmaongelmien ratkaiseminen. • Tavoitteena erityisopetuksen resurssien lisääminen, riittävät resurssit erityisopetukseen ja tukea tarvitseville oppilaille, erityisesti laaja-alaisen erityisopetuksen ja luokkamutoisen erityisopetuksen osalta. • Tavoitteena kehittää keinoja levottomuuden ja koulu-uupumuksen ehkäisemiseksi, osallistamalla oppilaat ja kokeilemalla uusia ratkaisuja. • Tavoitteena perustaa mahdollisesti erillinen opetusryhmä vuosiluokkiin sitomattomalle opiskelulle ja kehittää joustavaa perusopetusta (JOPO). • Tavoitteena varmistaa riittävät määrärahat koulun toiminnan ja oppimistulosten tukemiseen. Oulujoen koulu • Lisätä yhteistyötä Oulujoen koulun ja Muhoksen yläkoulun välillä • Kehittää oppilasmäärän ennakointia ja varmistaa oikeat tukitoimet Oulujoen koulun perhekodin tiloissa, erityisesti koulunkäynninohjaajien määrän osalta. • Parantaa opetusjärjestelyjen yksilöllisyyttä ja turvata opetuksen laatu pienellä henkilöstöllä ja rajoitetuilla jakotiloilla, erityisesti taito- ja taideaineissa sekä valinnaisaineissa. • Kehittää henkilöstön rekrytointia ja palkkausta, erityisesti syrjäisessä sijainnissa toimivan koulun haasteiden ratkaisemiseksi. Toteuttaa koko lukuvuoden mittaiset virkamääräykset opettajille, jotta saadaan vakituisempia ja osaavia työntekijöitä. • Ratkaista sijaisongelmat, jotka ovat vaikeuttaneet opetuksen järjestämistä, kehittämällä rekrytointikäytäntöjä ja parantamalla palkkausjärjestelmiä. Lukio • Kehittää opiskelijoiden hyvinvointia ja jatkaa yhteistyötä Mieli ry:n kanssa. • Panostaa liikunnan lisäämiseen oppitunneilla, taukoliikunnassa sekä oppimiseen liikkuen. • Edistää laatu- ja saavutettavuushankkeita, erityisesti kestävä kehityksen ja ilmastonmuutoksen torjunnan osalta. • Osallistua Helsinki mission School to belong -ohjelmaan nuorten yksinäisyyden vähentämiseksi ja tarjota henkilöstölle koulutusta ja valmiita materiaaleja. • Parantaa erityisopetuksen ja tukiopetuksen resursseja ja varmistaa laadukas tuki erityistä apua tarvitseville opiskelijoille. • Säilyttää kohtuulliset ryhmäkoot ja varmistaa monipuolinen, jatkuva arviointi, erityisesti ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville opiskelijoille. • Vahvistaa opiskeluhuoltoa, koulun turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä, huolehtien opiskelijoiden hyvinvoinnista ja terveen itsetunnon tukemisesta. • Varmentaa opintotarjonnan mielenkiintoisuus ja tuki opiskelijoiden menestymiselle ja jaksamiselle. • Tarjota opiskelijoille säännöllistä henkilökohtaista ohjausta ja ennaltaehkäisevää tukea, joka tukee opintoja ja tulevaisuuden suunnitelmia. • Huolehtia opettajien työhyvinvoinnista ja ylläpitää positiivista ja tukevan työyhteisön ilmapiiriä, joka tukee sekä opettajia että opiskelijoita.
<i>Oulujokiopisto</i>	• Vapaalla sivistystyöllä ja taiteen perusopetuksella on Muhoksen ja Utajärven kunnissa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana sekä kulttuuritoimijana kouluttaen uusia taidealojen osaajia alueelle. • Oulujoki-Opistolle on laadittu uusi kehittämisohjelma vuosille 2024-2028. • Opiston toimintaa kehitetään kokonaisuudessaan kehittämisohjelman mukaisesti asukkaiden ja ajan tarpeita vastaamaan.
<i>Liikuntapalvelut ja hyvinvointi</i>	• Jatketaan liikuntapalveluiden ja urheiluseurojen yhteistyötä terveysliikunnassa. • Tarjotaan terveysliikunnan toimintamallin mukaista liikuntaneuvontaa. • Kehitetään ulkoliikuntapaikkojen kuntoa ja siisteyttä. • Kannustetaan muhoslaisia liikkumaan erilaisilla tapahtumilla, kuten "Ui kesäksi kuntoon" -kampanjalla uimahallilla. • Ikäihmisiä kannustetaan liikkumaan Voimaa Vanhuuteen -hankkeen avulla. • Jatketaan liikuntavälinelainaamon kehittämistä yhteistyössä kirjaston kanssa. • Kehitetään yhteistyötä Oulujoki-opiston kanssa ryhmäliikuntatoiminnan tarjoamiseksi. • Mukava Muhoksen harrastamisen mallin toteutus

Kulttuuri ja kirjasto	• Vuorovuositain toteutuneet Muhoksen Musiikkipäivät ja Koivu ja Tähti -päivät yhdistetään yhdeksi tapahtumaksi, joka sisältää molempien tapahtumien ohjelmaa. • Muhoksen Taiteiden yö sijoitetaan elo-syyskuun vaihteeseen. • Suunnitellaan Koivu ja Tähti -kulttuurikeskukselle mittavaa avajaistapahtumaa syksyille 2024. • Ratkaistaan Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksen AV-tekniikan ongelmat alkuvuodesta 2024. • Vakiinnutetaan kulttuurin tapahtumakiertoa, joka sisältää mm. After Work -tapahtumia, Oulun kansainväliset lasten- ja nuortenelokuvien festivaalit ja Vanhustenviikon. • Suunnitellaan kulttuuripääkaupunkivuoden toimenpiteitä Oulu2026-hankkeessa, jossa Muhos on mukana. • Kehitetään kirjastotilojen uudelleenjärjestelyä ottaen huomioon kirjaston merkitys yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. • Parannetaan lasten ja nuorten palveluja ja tarjotaan tiloja ajanviettoon. • Jatketaan yhteistyötä kulttuurifoorumin muodossa kulttuuripalveluiden, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, seurakunnan, yhdistysten ja järjestöjen kanssa. • Osallistutaan isompiin tapahtumiin, joissa on ohjelmaa lukemisen ja kirjallisuuden edistämiseen.
Nuorisotyö / Nups	• Laaditaan yhteistyössä Utajärven ja Vaalan kuntien kanssa Nuorisopalvelujen palvelusuunnitelma. • Kasvatetaan nuorisovaltuuston merkitystä kuntalaisten kuulemisen ja osallisuusohjelman saralla. • Lisätään nuorisotilan aukioloaikoja ostopalvelusopimuksilla yhteistyötahojen kanssa. • Kehitetään leiri- ja retkitoimintaa sekä järjestetään tapahtumia lapsille ja nuorille. • Jatketaan kerhotoimintaa kouluvuoden aikana yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. • Päihteiden käytön ennaltaehkäisytyötä jatketaan kunnan päihdetyöryhmän kanssa ja kaikki tapahtumat järjestetään nollarajatilaisuuksina.
Vanhus- ja vammaisneuvosto	• Edistetään vammaisten ja vanhusten hyvän elämänlaadun ja arvokkaan arjen toteutumista. • Vaikutetaan ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa siihen, että vanhusten ja vammaisten liikkumisen ja asumisen tarpeet otetaan huomioon. • Edistetään ja kehitetään osaltaan yli sukupolvien välistä kanssakäymistä. • Hoidetaan sisäistä viestintää neuvoston ja kunnan välillä.
Tekniset palvelut	• Maankäyttöohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden edistäminen • Yhdyskunnan kehittämiseen tähtäävien investointien suunnitteluvälmiuden parantaminen • Kiinteistöjen PTS suunnitelmien laadinta • Hyödynnetään paikallisuutta elintarvikkeiden ja ostopalveluiden hankinnassa • Yritystoiminnan toimitila-asioiden järjestäminen mahdollisuuksien mukaan • Asumiseen ja yritystoimintaan soveltuvien luovutuskuntoisten tonttien riittävä varanto • Elinympäristön yleisen siisteyden ja viihtyisyyden turvaaminen • Kunnan vuokra-asuntokannan uudistaminen ja kehittäminen • Olemme paikallinen positiivinen toimija lähiruoka jne. • Osallistutaan kunnan viestintään • Aktiivinen työllisyyden edistäminen, työkokeilut ja palkkatukitöiden hyödyntäminen • Tarjotaan paikallisille oppilaitoksille työ-, koulutus- ja harjoittelupaikkoja • Hyödynnetään kuntalaiskyselyitä ja muita osallisuusmenettelyjä elinympäristön ylläpidossa ja kehittämisessä • Palvelutuotannon toiminta ja resurssit on mitoitettu tarpeen mukaisesti • Kevyenliikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden parantaminen • Leikkipuistojen ja yleisten alueiden hoito ja kunnossapito • Huomioidaan lapsiperheiden erityistarpeet maankäytön suunnittelussa • Työturvallisuudesta huolehtiminen • Jokainen työntekijä kokee itsensä tarpeelliseksi osaksi kokonaisuutta • Osallistutaan aktiivisesti talouden tasapainotukseen ja huolehditaan omaisuuden käytettävyydestä ja arvon säilymisestä • Tilapalveluiden yhtiöittämien saatu valmiiksi • Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä ja avoimiin työpaikkoihin saadaan hakijoita • Kunta-akkunan palvelut on käytössä ja vakiintuneet • sähköisen rakennuslupaprosessin ja arkistoinnin kehittäminen • sähköinen asiakaspalautekanava
Osallisuus	• Järjestö- ja sidosryhmäyhteistyö: Osallisuusohjelman toteuttaminen. • Aktiiviset ja osallistuvat kuntalaiset: Osallistava budjetointi ja kaikille avoin harrastusmahdollisuus. • Palvelujen sähköistäminen: Kunta-akkuna-palvelun kehittäminen.

Toimenpiteiden arviointi

Muhoksen kunnan kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut keskittyvät alueen elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen monipuolisilla ja yhteistyöperusteisilla toimilla. Kulttuuripalvelut tarjoavat kulttuurikasvatusta ja kulttuurihyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, edistäen paikallista kulttuurielämää ja kulttuuriperinnön säilyttämistä. Nuorisopalvelut puolestaan tukevat nuorten hyvinvointia, osallistumista ja

yhteisöllisyyttä eri toiminnoilla, kuten nuorisotyöllä, etsivällä nuorisotyöllä ja kerhotoiminnalla. Liikuntapalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia liikkua ja ylläpitää hyvinvointiaan tarjoamalla liikuntapaikkoja, tapahtumia ja ohjattuja liikuntapalveluja, samalla edistään yhteisöllisyyttä ja terveyttä. Yhteistyö eri sektoreiden ja kumppaneiden kanssa on keskeinen osa Muhoksen kunnallista toiminta- ja kehittämisstrategiaa, jossa huomioidaan niin nuorten, ikääntyvien kuin muidenkin kuntalaisten tarpeet ja toiveet.

Varhaiskasvatus

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat varhaiskasvatusta Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä ryhmäperhepäiväkoti Tenavissa. Avoin varhaiskasvatuskerho on toiminut Jussilantiellä yli kaksivuotiaille lapsille, ja elokuusta 2023 alkaen Koivulehdossa on ollut yksi esiopetusryhmä. Elokuussa 2024 avattiin 33-paikkainen Kuusikon päiväkotitoiminta. Varahoitoa on tarjottu Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa sekä Jussilantiellä. Varhaiskasvatus on tarjottu klo 6.00–18.00, ja Koivulehdon päiväkodissa on myös vuorohoitoa. Vuonna 2024 varhaiskasvatukseen osallistui 487 lasta ja henkilökuntaa oli 115.

Vuodelle 2024–2025 tiimit laativat lapsiryhmän pedagogisen suunnitelman ja viikkotasoiset tarkennukset. Suunnittelussa otettiin huomioon lasten osallisuus ja henkilöstön tiimipalaverit. Toimintaa arvioitiin ja kehitettiin syksyn suunnittelukokouksissa. Huoltajille tarjottiin keskusteluja lasten osallisuudesta, ja toiminnassa huomioitiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Keväällä henkilöstö arvioi omaa työtään ja yhteistyötä, ja arvioinnin perusteella kehitettiin vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

Muhoksella varhaiskasvatuksessa tehtiin laajaa yhteistyötä eri tahojen kanssa, kuten perheiden, varhaiskasvatuksen erityisopettajien, seurakunnan, neuvolan, kirjaston ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Esiopetusryhmien henkilökunta ja erityisopettaja yhteistyössä perusopetuksen kanssa huolehtivat tiedonsiirrosta. Esiopetuksessa oleville lapsille järjestettiin kouluun tutustuminen toukokuussa. Toimintakauden aikana huomioitiin ajankohtaisia teemoja, kuten keväällä 2024 liikunta ja varhaiskasvatuksen tuki lapsille. Syksyllä 2024 teemaksi tuli luonto- ja ympäristökasvatus.

Muhoksella tukea tarvitsevia lapsia oli kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Eniten tuen tarpeita ilmeni aiempien vuosien tapaan psykososiaalisen, kielen kehityksen ja kokonaiskehityksen alueilla. Nämä näkyivät lasten käyttäytymisen pulmina, aistitiedon käsittelyn haasteina, levottomuutena ja vuorovaikutussuhteiden ongelmina. Muhoksen varhaiskasvatus on jaettu kahteen alueeseen. Alue 1: Koivulehdon päiväkotitoiminta. Alue 2: Päivärinteen päiväkotitoiminta, ryhmäperhepäivähoitokoti Tenavat, kunnallinen perhepäivähoito ja yksityinen päiväkotitoiminta Satelliitti. Vuonna 2024 Muhoksella toimi kaksi alueellista kiertävää ja konsultoivaa varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (veo).

Varhaiskasvatuksen tarve Muhoksella on pysynyt tasaisena, mutta alle 3-vuotiaiden hakemusten määrä on kasvanut. Palvelutuotannon muutos päiväkotitoimintaan jatkuu, ja Päivärinteen päiväkodin laajennus aloitettiin heinäkuussa 2024, ja tilat valmistuvat syksyllä 2025. Muutoksen myötä perhepäivähoitajien määrä vähenee. Muhoksen varhaiskasvatusjohtaja koordinoi Pohjois-Suomen alueen valtakunnallista opetushallituksen ylläpitämää LOISTO - kehittämisverkostoa, joka tukee kuntien varhaiskasvatuksen kehittämistä. Tässä verkostossa kehitetään laadun arvioinnin tueksi kehittämisen vuosisuunnitelma jäsentämään varhaiskasvatuksen arviointia ja kehittämistyötä eri tasoilla.

Muhoksen kunnassa otettiin käyttöön yksityiseen päiväkotitoimintaan palveluseteli 1.8.2024 alkaen

[Toimintakertomus](#)

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminnan haku lukuvuodelle 2024–2025 oli avoinna 15.-29.2.2024, ja hakemuksia tuli yhteensä 54 kappaletta. Hakijoista 41 pääsi mukaan iltapäivätoimintaan, ja aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistui yhteensä 41 lasta. Erityisentuen lapsia oli mukana aamupäivätoiminnassa 11. Muhoksen kunnassa toiminta järjestettiin kevätlukukaudella kahdessa toimipaikassa ja syyslukukaudella yhdessä. Iltapäivätoiminnan ohjaajia oli kevätlukukaudella viisi, ja syyslukukaudella kaksi. Syyslukukaudella oli myös koulunkäynninohjaajia työparina. Tämä vähensi määräraikaisten työntekijöiden tarpeen ja paransi turvallisuutta, kun tutut aikuiset olivat mukana. Välipalat ostettiin kunnallisesta ruokahuollosta, mikä takasi niiden terveellisuuden ja erityisruokavaliot huomioon ottavan tarjonnan.

Toiminta perustui perusopetuslain 8a lukuun ja Opetushallituksen ohjeistuksiin. Kirkonkylän koululla oli neljä iltapäivätoiminnan ryhmää, joista yksi oli erityisentuen oppilaille. Hyrkin koululla oli yksi aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmä. Syksyllä toiminta tiivistyi kolmeen ryhmään Kirkonkylän koululla, mukaan lukien erityisentuen oppilaille suunnattu ryhmä. Kirkonkylän koululla toiminta oli jaettu kahteen luokkatilaan, ja lasten

käytössä olivat myös mediateekki, liikuntasali perjantaisin ja laajat käytävätilat. Hyrkin koululla toiminta oli yhdessä luokassa, mutta myös käytävätilat, kirjasto ja liikuntasali olivat käytössä. Ulkona lapset pääsivät nauttimaan pihasta ja talvella kaukalosta. Toiminnassa otettiin huomioon lasten toiveet ja heidän yksilölliset tarpeensa. Erityisestuen oppilaiden ryhmä Kirkonkylän koululla oli erityisen onnistunut, koska ohjaajilla oli lähihoitajan koulutus, joka tukee erityislapsia. Lapset osallistuivat monenlaisiin aktiviteetteihin, kuten retkeilyyn, leikkeihin, lautapeleihin, urheiluun, askarteluun, elokuvien katsomiseen ja muuhun ohjattuun toimintaan. He saivat myös tukea läksyissä ja riittävästi leikki- ja lepoaikaa.

Yhteistyö kodin kanssa on ollut jatkuvaa ja monikanavaista. Vanhempia on informoitu kuukausikirjeillä ja tiedotteilla. Vanhemmat ovat voineet tulla tutustumaan lapsensa toimintaan paikan päälle ja osallistua perehdyttämiseen, erityisesti, jos lapsella on erityistarpeita. Myös terapeutit ovat olleet yhteydessä ohjaajiin tarvittaessa. Vanhemmat ovat saaneet tietoa etukäteen kuukausittaisista toimintakalentereista, jotka ovat saaneet positiivista palautetta.

[Toimintakertomus](#)

Opetus

Huovila

Huovilan koulussa on toteutettu useita toimenpiteitä toiminnan kehittämiseksi. Koulukuljetukset on järjestetty tarpeen mukaan, ja oppilasmäärät on hallittu niin, että jokaiselle oppilaalle on tarjottu tarvittavaa tukea. Erityisopetusta ja tukiopetusta on annettu suunnitelmallisesti ja ajoissa. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia on kehitetty, ja yhteistyö kodin, vanhempainyhdistyksen ja muiden sidosryhmien kanssa on ollut avointa. Oppilashuoltoa on toteutettu suunnitelmallisesti, ja kouluruokailu on painottanut terveellisiä ruokailutapoja. Koulun yhteisöllisyyttä on vahvistettu erilaisilla tapahtumilla, ja talous on pidetty tasapainossa huolehtimalla kulujen hallinnasta. Näiden toimien myötä koulussa on luotu pohja laadukkaalle ja monipuoliselle perusopetukselle.

Opetusryhmien ja tuen järjestämisessä on pyritty hallitsemaan oppilasmäärät ja varmistamaan, että jokaisella oppilaalla on ollut mahdollisuus saada tarvittaessa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Erityisopetusta ja tukiopetusta on annettu suunnitelmallisesti ja ajoissa tunnistettujen tarpeiden mukaan. Opettajat ja erityisopettajat ovat arvioineet oppilaiden taitoja jatkuvasti, jotta tuen tarve on voitu havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tukiopetusta on annettu säännöllisesti oppilaille, jotka ovat tarvinneet lisäapua lukemisen, kirjoittamisen, matematiikan ja vieraiden kielten taitojen kehittämisessä. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia, kuten lukemisen ilon ja taidon teemaa sekä hyvinvointi- ja turvallisuusteemaa, on kehitetty monipuolisesti. Teemat on toteutettu eri oppiaineissa ja koulun toiminnassa, kuten kirjastovierailuissa, retkillä ja yrityskylässä. Yhteistyö kodin ja muiden sidosryhmien kanssa on ollut avointa ja monimuotoista. Wilma-järjestelmää on hyödynnetty tiedon jakamisessa ja vanhempainiltojen järjestämisessä. Vanhempainyhdistyksen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä, ja yhdessä on järjestetty erilaisia tapahtumia ja retkiä.

Oppilashuollon toiminta on ollut jatkuvaa ja moniammatillisia kokouksia on pidetty tarpeen mukaan. Terveystarkastukset ja muu oppilashuolto on toteutettu suunnitelmallisesti. Koulukuraattori ja terveydenhoitaja ovat osallistuneet oppilashuoltotoimiin. Kouluruokailua on kehitetty painottamalla hyviä ruokailutapoja ja terveellistä ruokavaliota. Ruokailuhetket ovat olleet miellyttäviä, ja oppilaita on rohkaistu maistamaan kaikkia tarjolla olevia ruokia. Ruokahävikkiä on pyritty vähentämään. Koulun yhteisöllisyyttä on vahvistettu erilaisten koko koulun tapahtumien avulla, kuten perinteinen "Ruusuratsia" ja yhteiset retket. Näiden tapahtumien avulla oppilaiden itsetuntoa, yhteistyökykyä ja yhteisön tunnetta on kehitetty.

[Toimintakertomus](#)

Hyrkki

Koulun tilat koostuvat useista rakennuksista, joista vanhin on valmistunut vuonna 1991. Koulussa on kuitenkin ollut sisäilmaongelmia, ja korjauksia on tehty vuodesta 2018 alkaen. Vaikka korjaukset ovat parantaneet tilannetta, sisäilmaoireita on edelleen ilmennyt, ja korjaukset on tehty osittain tilapäisiksi. Tavoitteena on rakentaa uusi koulurakennus lähivuosina, sillä nykyiset tilat eivät täytä ihanteellisia tarpeita. Koulussa työskentelee pätevä ja sitoutunut henkilökunta. Koulun opetustoiminta on sujunut hyvin, ja opetusta tukevat useat koulunkäynninohjaajat. Koulussa on myös erillinen erityisopetusryhmä, jossa oppilaita on eri luokka-asteilta, mikä tekee opetuksesta yksilöllistä ja haasteellista. Erityisopetukseen on saatu valtionapua, sillä kunnan tuntikehys ei ole riittävä. Henkilöstön osaaminen on monipuolista, ja koulussa pidetään huolta opettajien täydennyskoulutuksesta ajankohtaisista tarpeista.

Oppilashuollon tiimi on monialainen ja säännöllisesti toimiva. Se koostuu luokanopettajista, erityisopettajista, kuraattorista, kouluterveydenhoitajasta ja muista asiantuntijoista. Vuonna 2023 psykologipalveluiden saatavuus heikkeni, mutta kouluterveydenhuollon ja kuraattoripalveluiden saanti on pysynyt hyvänä. Taloudellisesti koulu on pystynyt alittamaan budjettinsa 97,46 %:n toteumalla, mikä on myönteinen tulos. Kuitenkin henkilöstökuluissa oli pieni ylitys, joka johtui muun muassa sairauslomista aiheutuneista sijaiskuluista. Koulu on joutunut tekemään tiukkoja säästöjä erityisesti hankintojen ja palveluiden osalta. Kirjahankinnat ovat jääneet pienelle budjetille, mutta koulussa on pyritty löytämään lisäresursseja säästämällä muista menoista.

Koulun ja kodin välinen yhteistyö on ollut aktiivista, ja koulu käyttää Wilma-järjestelmää yhteydenpitoon. Vanhempainyhdistys on mukana useissa koulun tapahtumissa, kuten hymypatsaiden ja leikkivälineiden hankinnassa. Lisäksi oppilaskunta on aktiivinen, ja koulussa on perustettu hyvinvointitiimi, joka tukee oppilaiden hyvinvointia ja järjestää hauskoja tapahtumia. Koulussa on myös Liikkuva koulu -ohjelma, joka edistää oppilaiden liikkumista ja osallistumista liikuntatapahtumiin. Koulussa toteutettiin perinteinen kuudesluokkalaisten leirikoulu, ja koulu on osallistunut aktiivisesti paikallisiin liikuntakilpailuihin. Vierailijat, kuten palasemalta ja urheiluseuroista, ovat tuoneet asiantuntemustaan koululle ja pitäneet oppitunteja turvallisuusasioista ja liikunnasta.

[Toimintakertomus](#)

Korivaara

Koulussa on panostettu vastuullisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvien tapojen korostamiseen. Tätä tukevat opetusohjelmat, joissa korostetaan muun muassa terveitä elämäntapoja ja hygieniasta huolehtimista. Elämisentaitojen ohjelma on ollut tärkeä osa tavoitteiden saavuttamista, ja oppilaat ovat saaneet mahdollisuuden kehittää itseluottamustaan, vuorovaikutustaitojaan sekä empatiakykyään. Elämisentaitojen opiskelu, joka on integroitu oppiaineisiin ja monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin, tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on ollut laajentaa oppilaiden maailmankuvaa ja tukea heidän elämänhallintaansa. Erityisesti Tunne- ja turvataitojen ohjelman ja CICO-mallin käyttö on toivottavasti auttanut oppilaita hallitsemaan käyttäytymistään ja ratkaisemaan sosiaalisia haasteita.

Koulun ja huoltajien välinen yhteistyö on ollut aktiivista ja avointa. Vanhempaintoimikunnan kokoukset, vanhempainillat ja säännöllinen tiedottaminen Wilman kautta ovat tukeneet koulun ja kodin yhteistyötä. Tämä on varmasti osaltaan edistänyt kasvatusarvojen ja tavoitteiden toteutumista koulussa. Koulun toiminnasta ja oppimistuloksista on kerätty tietoa säännöllisesti oppimistesteillä, koulun kokouksissa ja vanhempainvarteissa. Näiden tietojen perusteella koulu pystyy arvioimaan, kuinka hyvin kasvatukselliset ja opetukselliset tavoitteet ovat toteutuneet. Koulu on myös jatkuvasti kehittänyt ohjelmiaan ja toimenpiteitään palautteen ja tulosten perusteella.

Vaikka monet tavoitteet ovat edistyneet hyvin, elämisentaitojen ja käyttäytymisen hallinnan opettaminen voi olla haasteellista, erityisesti oppilailla, joilla on taipumusta ongelmalliseen käyttäytymiseen. CICO-mallin käyttö voi tukea tällaisia oppilaita, mutta sen tehokkuus riippuu siitä, miten hyvin malli on otettu käyttöön ja miten sitä sovelletaan käytännössä. Koulun on tärkeää jatkaa yhteistyötä huoltajien kanssa, jotta voidaan tukea oppilaan kehitystä sekä kodin että koulun tasolla.

[Toimintakertomus](#)

Laitasaari

Vuosi 2024 toteutui hyvin työsuunnitelman mukaisesti. Vihreälippu-teemana oli jätteiden vähentäminen, ja koulu osallistui muun muassa ruokahävikkiin ja sekajätteiden määrän mittaamiseen. Koulussa järjestettiin useita tapahtumia, kuten Toinen toista -päivä, omien tavaroiden vaihtopäivä, Talvirieha, äitienpäiväkeräys, pihansiivoustalkoot ja kevätretki Liisan Linnaan. Koululaiset osallistuivat myös Unicef-kävelyyn, Syystori-tapahtumaan ja MOK-viikkoon, jonka teemana oli jätteiden vähentäminen. Lisäksi oppilaat osallistuivat yleisurheilu-, jalkapallo-, hiihto- ja maastajuoksukilpailuihin.

Koulun erityispiirteenä on yhdysluokat, mikä asettaa haasteita opetussuunnitelman toteuttamiselle. Tämä vaatii riittävät resurssit tuntikehyksen ja jakotuntien osalta. Kirjasarjoja kierrätetään, mutta osa on vanhentuneita ja huonokuntoisia, mikä vaikeuttaa opetusta. TVT-osaaminen on kuitenkin hyvällä tasolla, ja koulussa on käytössä Google Workspace -ympäristön sovelluksia sekä kustantajien tuottamia sähköisiä oppimismateriaaleja. Matematiikan ja äidinkielen digiopetuksen lisänä käytetään Ville-verkkosovellusta. Talousarvio ylittyi muun muassa oppikirjahankintojen ja teknisen työn luokan kaluston päivityksen osalta. Erityisesti oppi- ja opiskelumateriaalien määrärahojen riittävyys on huolenaihe, ja tasa-arvoraha on mahdollistanut erityisopettajan resurssin jatkumisen.

Koululla on aktiivinen yhteistyö vanhempien kanssa, ja Vanhempainyhdistys LaiVa ry on ollut tärkeä kumppani retkikassan kartuttamisessa ja koulun tapahtumien järjestämisessä. Koululla on hyvät suhteet paikallisiin toimijoihin, kuten Laitasaaren Seurojentalon talotoimikuntaan ja Laitasaaren Kyläyhdistykseen, jotka ovat tukeneet koulun toimintaa. Yhteistyö myös Muhoksen seurakunnan, nuorisotoimen ja muiden paikallisten tahojen kanssa on ollut sujuvaa.

[Toimintakertomus](#)

Yläkoulu

Muhoksen yläkoulun opetus oli erittäin onnistunutta, sillä lähes kaikki oppilaat siirtyivät seuraavalle luokalle ja suurin osa 9.-luokkalaisista sai peruskoulun päättötodistuksen. Poikkeuksena oli neljä 9.-luokkalaista, joiden opiskelu jatkui vuosiluokkiin sitomattomana. Tällöin oppilaat eivät olleet varsinaisilla vuosiluokilla, vaikka heidän oppimistuloksensa olivat pääsääntöisesti erinomaisia. Henkilökunnan sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin näkyi myönteisesti niin työilmapiiirissä kuin koulun arjessa. Opetuksessa oli erityispäiviä, kuten työelämätaidot ja osallisuus, jotka edistivät oppilaiden yhteisöllisyyttä ja sosiaalisia taitoja. Viikoittaiset oppilashuollon suunnitteluryhmän kokoontumiset ja moniammatillinen yhteistyö olivat myös tärkeitä oppilashuollon näkökulmasta.

Yhteistyö kotien kanssa oli keskeistä, ja sitä toteutettiin muun muassa Wilman avulla, vanhempainiltojen ja oppilaspalavereiden muodossa. Yhteistyö oli tiivistä myös muiden tahojen, kuten Muhoksen lukion, alakoulujen, seurakunnan ja 4H-yhdistyksen kanssa. Tämä yhteistyö oli tärkeää koulun arjen tukemiseksi ja oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyö vanhempien kanssa oli avointa ja sujui hyvällä hengellä, ja koulu tarjosi mahdollisuuksia tavata vanhempia säännöllisesti erilaisten tapahtumien ja tapaamisten kautta.

Vuoden 2024 aikana koulun menot olivat kohtuullisesti ennakoituja, mutta inflaation myötä materiaalikustannukset nousivat, mikä vaikeutti uusien opetussuunnitelman mukaisiin materiaaleihin riittävien varojen hankintaa. Tämä voi asettaa haasteita koulun toiminnan toteuttamiselle tulevaisuudessa.

[Toimintakertomus](#)

Oulujoen koulu

Koulun oppilasmäärä vaihtelee vuosittain, ja oppilaat tulevat pääosin perhekodeilta. Tämä tuo mukanaan haasteita opetusryhmien vakauteen ja ennakoitavuuteen. Koulussa opetus keskittyy erityisesti vuosiluokkiin 7-9, ja nuoremmat oppilaat on siirretty muualle opetettavaksi. Opetus on yksilöllistä ja siihen liittyy erikoistuneita tukimuotoja. Oppilailla on usein haasteita, kuten väkivallan uhkaa ja päihteiden käyttöön liittyviä ongelmia, jotka vaikeuttavat koulutyötä. Lisäksi oppilaita siirtyy perhekodeille kesken lukuvuoden, mikä vaikuttaa ryhmäytymiseen ja opetuksen jatkuvuuteen. Koulun tilat rajoittavat valinnaisaineiden tarjoamista, mutta Muhoksen yläkoulun kanssa on yhteistyötä, joka mahdollistaa osallistumisen valinnaisaineisiin. Tämä on positiivinen kehitys, mutta ei täysin ratkaise ongelmaa.

Oulujoen koulun talousarvio oli ylitetty erityisesti henkilöstökuluissa, joissa suurin syy ylitykselle oli pitkät sairauspoissaolot ja opettajien vaihtuminen. Oppilasmäärän vaihtelu vaikutti myös koulun talouteen, ja vaikka koulu oli alijäämäinen, pitkällä aikavälillä taloudellinen tilanne on vakaa, koska sitä tuetaan kotikuntakorvauksilla ja perhekodeilta tulevilla nuorilta perustuviin laskutuksiin. Koulun talous on ollut vaihteleva vuodesta toiseen.

Oulujoen koululla on tiivis yhteistyö perhekodin kanssa, ja oppilaille laaditaan henkilökohtaisia oppimissuunnitelmia. Yhteistyötä tehdään myös muiden viranomaisten, kuten sosiaalitoimen ja nuorisotoimen kanssa. Muhoksen yläkoulun kanssa tehtävä yhteistyö on parantanut oppilaanohjausta ja syrjäytymisen ehkäisyä. Oppilaat voivat myös osallistua Muhoksen yläkoulun valinnaisaineisiin, mutta koulun omat tilat eivät salli laajempaa valinnaisarjontaa. Oulujoen koulun tulevaisuus on haasteellinen erityisesti oppilaiden monimutkaisten taustojen ja erityisopetustarpeiden vuoksi. Koulun tilarajoitukset hankaloittavat valinnaisaineiden toteuttamista, mutta pienet opetusryhmät mahdollistavat joustavat ja yksilölliset opetusjärjestelyt. Koulun toiminta on kuitenkin erittäin tärkeää syrjäytymisen ehkäisemisessä ja nuorten jatko-opintomahdollisuuksien parantamisessa.

[Toimintakertomus](#)

Lukio

Vuosi 2024 oli Muhoksen lukiolle menestyksenkäs. Opiskelijat saivat monipuolisen ja laadukkaan opetuksen, ja

lukio on jatkanut vahvaa kansainvälistä yhteistyötä. Talous pysyi hallinnassa, ja hyvinvointiin panostettiin merkittävästi. Lukio on myös aktiivisesti mukana kehittämässä opiskelijoiden tulevaisuudenvalmiuksia, yrittäjyysasennetta ja kestävää kehitystä. Muhoksen lukiossa oli tilastointipäivänä 20.9.2024 yhteensä 194 opiskelijaa. Heistä 65 aloitti ensimmäisen vuoden opintonsa, ja suurin osa opiskelijoista (173) oli oman kunnan nuoria. Lisäksi lukiossa oli opiskelijoita myös muista kunnista ja maista, kuten Tyrnävältä, Vaalasta ja Japanista. Opetus toteutettiin valintaperusteisesti ilman kiinteitä luokkia, ja opiskelijat valitsivat opintojaksoja opintotarjottimesta.

Muhoksen lukio oli suosittu kevään 2024 yhteishaussa, ja kaikki 65 paikkaa täyttyivät. Vuonna 2024 valmistui 52 ylioppilasta, ja syksyllä juhlittiin vielä kahta uutta ylioppilasta. Lukion omat painotukset, kuten geopark, kestävä kehitys, yrittäjyys ja teknologia, toteutuivat monipuolisesti. Opetushallitus rahoitti Tiekartta hyvinvointiin ja kestävään kehitykseen -hanketta, jonka aikana kehitettiin hyvinvointiin liittyviä käytänteitä lukiossa. Muhoksen lukio oli mukana myös Helsinki Mission School to Belong -ohjelmassa, joka auttoi lievittämään nuorten kokemaa yksinäisyyttä. Hyvinvointitutorit järjestivät monia tapahtumia opiskelijoiden hyvinvoinnin tueksi. Lukion kansainvälinen toiminta oli myös aktiivista, ja lukio sai rahoitusta Erasmus-projektiin, joka alkoi joulukuussa 2024. Lisäksi opiskelijat osallistuivat kansainvälisiin opintomatkoihin Norjaan, Ruotsiin ja Saksaan. Yhteistyö Muhoksen Yrittäjien kanssa jatkui, ja opiskelijat osallistuivat yrittäjyysopintoihin ja -tapahtumiin.

Muhoksen lukio tekee tiivistä yhteistyötä opiskelijoiden huoltajien kanssa, erityisesti opintojen alkuvaiheessa ja poissaoloihin puuttumisen yhteydessä. Yhteistyö yläkoulun kanssa on aktiivista, ja lukio järjestää avoimia ovia ja muita tilaisuuksia tuleville lukiolaisille. Lukio on laajasti verkostoitunut myös muiden oppilaitosten ja organisaatioiden kanssa, kuten Oulun yliopiston, Oulun ammattikorkeakoulun ja muiden lukioden kanssa. Lukio on mukana kansainvälisissä projekteissa ja hankkeissa, kuten Erasmus+ ja Geopark-yhteistyössä. Yhteistyö yrittäjien kanssa tukee yrittäjyyskasvatusta ja yritysvierailuja, ja opiskelijat voivat osallistua TET-jaksoihin ja työelämään tutustumisiin.

[Toimintakertomus](#)

Oulujokiopisto

Opetustuntien määrä vuonna 2024 oli yhteensä 6605,16 tuntia, ja opiston opiskelijamäärä kasvoi hieman edellisvuodesta. Eniten opiskelijoita oli yli 60-vuotiaista, ja nuorten sekä lasten osuus oli myös kasvanut verrattuna edellisiin vuosiin. Muhoslaisten osuus opiskelijoista on ollut laskussa, mutta utajärveläisten osuus on kasvanut hieman. Opisto suunnitteli vuoden 2024 aikana 235 kurssia, joista suurin osa toteutui. Oulujoki-Opisto on kohdannut haasteita miesten ja työikäisten houkuttelemisessa opistolle. Opiston kurssimaksuja nostettiin 5 %, mutta kasvava opiskelijamäärä viittaa siihen, että korotus ei ole merkittävästi vaikuttanut osallistujamääriin.

Opiston talous on ollut haasteellinen vuonna 2024. Toimintatuotot laskivat ja valtionosuus pieneni. Opiston saama valtionosuus oli 230 736 €, mikä oli huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna. Toimintakate jäi negatiiviseksi kaikilla kustannuspaikoilla, ja opiston taloudelliset tuet ovat jääneet riittämättömiksi kattamaan kaikkia kuluja. Oulujoki-Opisto on tehnyt tiivistä yhteistyötä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Erityisesti maakunnallinen yhteistyö Meri-Pohjolan opistopiirin kanssa sekä Geopark-hankkeet ovat olleet merkittäviä. Opisto on ollut mukana Rokua Geopark -hankkeessa, joka valmistautuu vuoden 2025 kulttuuripääkaupunkivuoteen.

Vuosi 2024 oli Oulujoki-Opistolle monella tavalla haastava, mutta myös kehittävä. Taloudelliset haasteet, kuten valtionosuusleikkaukset ja kurssimaksujen korotukset, vaikuttivat toimintaan. Kuitenkin opisto on onnistunut pitämään toimintansa monipuolisena ja osallistavana. Yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa on myös tuonut lisää mahdollisuuksia, ja tulevaisuudessa opiston rooli Geopark-alueen toimijana tuo lisää näkyvyyttä ja arvostusta.

[Toimintakertomus](#)

Liikunta

Liikuntapalveluissa on edistetty kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla liikuntamahdollisuuksia ja tukemalla seurojen, yhdistysten ja ryhmien toimintaa. Muhoksen kunnassa urheiluseurojen alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkavuorot ovat olleet ilmaisia, ja osallisuusohjelma korostaa seurojen yhteistyötä. Liikunnanohjauspalveluja on tarjottu ryhmäliikunnanohjauksena ja yhteistyössä Oulujoki-Opiston kanssa, erityisesti ikääntyville. Kunnan liikuntakalenterissa on esitelty lasten, nuorten ja yli 60-vuotiaiden ohjattua liikuntaa. Liikuntaneuvontaa on laajennettu ikäihmisistä työikäisiin.

Tapahtumia on järjestetty yhteistyössä nuoriso- ja kulttuuripalveluiden sekä muiden toimijoiden kanssa eri paikoissa kuten uimahallissa, jäähallissa ja ulkoalueilla. Uimahallin kävijämäärät nousivat hieman

edellisvuodesta. Lauantaiaukioloaikoja ei ole saatu laajennettua yhteistyökumppanien puutteen vuoksi. Kesäuimakoulut järjestettiin kesäkuussa, mutta jäähallin vuoromyyntissä jäätiin edellisen vuoden tasosta. Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito oli vilkasta, ja kenttiä ja latuja pidettiin yllä pitkään keväällä. Ponkilan tenniskentät saivat ensimmäistä kertaa sähköisen varausjärjestelmän. Liikuntavälinelainaamo toimii kirjaston kanssa ja sen välineistöä on lisätty tarpeen mukaan. Investointiohjelmassa on valmiita hankesuunnitelmia mm. Ponkilan huoltorakennuksesta ja Korkalanvaaran kehittämisestä. Kirkonkylän koulun liikuntasalista tehtiin investointipäätös ja jätettiin valtionosuushakemus. Mukava eli Muhoksen harrastamisen malli toimii peruskouluissa ja tarjoaa maksuttomia harrastuksia 1.-9.-luokkien oppilaille heti koulupäivän jälkeen. Toimintaa koordinoi kunnan hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut, jonka alaisuudessa toimii harrastuskoordinaattori. Toimintaan on saatu avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Mukava järjestää kuluvalle lukukaudella yhteensä 23 harrasteryhmää n. 200:lle harrastajalle.

[Toimintakertomus](#)

Kulttuuri

Muhoksen kunnan kulttuuripalvelut edistää kulttuurihyvinvointia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, vahvistaen alueen elinvoimaisuutta ja kulttuuriperinnön säilyttämistä. Kulttuuripalvelut koordinoi kulttuurikasvatussuunnitelmaa, Tähtireittiä, ja toimii osana hyvinvointipalveluita. Vuonna 2024 kulttuurikasvatustyöryhmä kokoontui neljä kertaa, ja kulttuuripalveluissa työskenteli kulttuurivastaava, kulttuurituottaja ja elokuvatoiminnan iltavahtimestari.

Koivu ja Tähti -kulttuurikeskuksessa tehtiin remontteja, kuten äänitekniikan ja salin kalusteiden uusiminen. Kunnan kulttuuripalvelut aloitti elokuvateatteritoiminnan Tähti Kino -nimellä, tarjoten pääasiassa lapsiperheiden ja kotimaisten elokuvien näytöksiä. Elokuvatoiminnan tavoitteena on paitsi palvella kuntalaisia, myös tasoittaa kulttuuripalveluiden kassavajetta. Vuoden aikana elokuvia esitettiin 11 kertaa ja yleisöä oli 336 henkeä.

Kulttuuripalvelut tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa Oulujoki-Opiston, kirjaston, liikuntapalveluiden ja nuorisotyön kanssa. Lisäksi se on mukana kulttuurifoorumissa ja kulttuurimatkailuhankkeissa, kuten Humanpolis Oy:n kanssa. Kulttuuripalvelut osallistuu myös alueellisiin kulttuuriverkostoihin ja Oulu2026-kulttuuripääkaupunkihankkeeseen. Muhos on saanut rahoitusta nuorten kulttuuripalvelujen kehittämiseen ja käynnisti Leffanuokkari-toiminnan. Vuonna 2024 kulttuuripalvelut sai Oulun seudun Leaderilta 10 000 euroa nuorten kulttuuripalveluiden kehittämiseen ja on mukana KAIPPO-hankkeessa, joka kehittää yhteistyö- ja tuotantomalleja Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueilla

Kulttuuripalveluiden näkyvin toiminta keskittyy tapahtumiin. Kulttuuripalvelut on sekä tuottanut itsenäisesti tapahtumia, että ollut tukemassa muiden tapahtumajärjestäjien tapahtumia. Kulttuuripalvelut on tarjonnut asiantuntijapalveluita, neuvontaa, tiloja, markkinointiapua sekä rahallista tukea tapahtumien järjestämiseen. Tämän lisäksi se on hoitanut tapahtumien päivittämistä muhos.fi/tapahtumat -tapahtumakalenteriin ja sosiaaliseen mediaan sekä yleistä viestintää. Vuonna 2024 kulttuuripalvelut tuotti kokonaan tai toteutti osatuotannon yhteensä 47 tapahtumaan. Näistä tapahtumista 8 oli maksullisia ja muihin tapahtumiin oli vapaa pääsy. Yleisöä koko vuoden tapahtumat keräsivät 12 801 kävijää.

[Toimintakertomus](#)

Kirjasto

Muhoksen kirjasto kuuluu Outi-kirjastojen yhteistyöryhmään, johon vuoden 2024 lopussa kuului 16 kuntaa. Kirjastoilla on käytössä yhteinen Koha-kirjastojärjestelmä ja yhteiset käytösäännöt. Kirjastojen johtajista koostuva ohjausryhmä päättää yhteisistä asioista. Omatoimikirjaston järjestämishankkeelle saatiin jatkoaikaa vielä kesäkuun loppuun saakka, kun remontti omatoimikirjaston pystyttämiseksi jatkui vielä kesäkuulle 2024 asti. Muiden hankkeiden osalta pidettiin välivuotta remontin vuoksi. Syksyllä 2024 haettiin valtionavustusta kirjastotoiminnan kehittämishankkeeseen koskien kirjastoautopalveluita. Muhoksella on tuotettu kirjastoautopalvelua 50 vuotta vuonna 2025. Hankkeessa on tarkoitus osallistaa kyläyhdistyksiä ja kouluja kirjastoautopalveluiden kehittämiseksi siten, että palvelut saavuttavat paremmin asiakkaat. Hankkeen nimi on ”Kirjat kyydissä kylille”.

Kirjasto kerää toiminnastaan jatkuvaa palautetta. Tavoitteena on, että palaute on vähintään 80% myönteistä. Vuoden 2024 palaute oli lähes täysin positiivista. Myönteinen palaute tuli pääasiassa hyvästä ja asiantuntevasta palvelusta ja kivoista tapahtumista sekä korjaus- ja muutostöiden valmistuttua uudistetuista avarista tiloista, omatoimipalvelusta sekä lasten ja nuorten tilasta. Negatiivista palautetta tuli omatoimikirjaston liian lyhyistä viikonloppuaukioloajoista. Kirjastopalveluiden ohella kirjasto osallistuu kulttuuripalveluiden tuottamiseen yhteistyössä kunnan kulttuuripalveluiden, liikunta- ja nuorisopalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa. Tämä kulttuurifoorumiksi nimetty yhteistyöverkosto on vakiinnuttanut toimintansa vuosina 2021-2024 ja järjestänyt

yhteistyössä monia isompia kulttuuritapahtumia, joista osa on jo vuosittaista vakiintunutta toimintaa.

[Toimintakertomus](#)

Nuorisotyö

Muhoksen nuorisopalvelut tarjoavat yleistä nuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä, nuorisovaltuuston toimintaa ja kerhotoimintaa. Nuorisotila toimii sekä koulupäivisin oppilaskunnan käytössä että iltaisin nuorisopalveluiden käytössä. Tilassa järjestettiin säännöllisesti yökahviloita lauantaisin yhteistyössä seurakunnan kanssa. Kunta laatii nuorisotyön perussuunnitelmaa (NUPS), johon osallistuvat myös Utajärvi ja Vaala, ja hanke päättyy kesällä 2025.

Kerhotoimintaa on toteutettu alakoululaisille yhteistyössä seurakunnan kanssa, ja kesätoiminnot järjestettiin suunnitellusti. Etsivä nuorisotyö jatkuu osana kunnan vakituista toimintaa ja toimii yhteistyössä Valmennuspaja Mahiksen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa. Etsivään nuorisotyöhön saatiin valtionavustusta 25 000 €. Nuorisovaltuusto vaikuttaa kunnassa, ja sen edustajalla on oikeus osallistua valtuuston kokouksiin. Nuorisovaltuusto on tehnyt hankintoja nuorisotiloihin ja kouluille nuorison hyvinvointia edistäen.

Nuorisopalveluiden pääyhteistyökumppani on Muhoksen seurakunnan nuorisotyö, ja seudullinen yhteistyö Utajärven ja Vaalan kanssa on tiivistynyt. Kunnan sisäinen yhteistyö liikunta- ja kulttuuripalveluiden kanssa on lisääntynyt tapahtumien kautta. Nuorisopalvelut osallistuu myös ennaltaehkäisevän päihdetyöryhmän toimintaan, ja kunnassa toimii lasten ja nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, joka valvoo nuorten elinolosuhteita.

[Toimintakertomus](#)

NuVa

Nuorisovaltuusto eli tuttavallisemmin NuVa on nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia edistävä toimija Muhoksella. NuVa toimii Muhoksella nuorten omana vaikuttamiskanavana heitä koskevassa kunnallisessa päätöksenteossa. NuVan tarkoituksena on kannustaa nuoria tekemään yhteistyötä, osallistumaan sekä vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin. Muhoksen kunnan nuorisovaltuusto on mukana myös Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisessa nuorisovaltuustossa.

Ikäihmiset

Vanhus- ja vammaisneuvosto on tehnyt esityksen Pohteelle Muhoslaisille jaettavasta, päivitettävästä ja ajantasaisesta ikäihmisten palveluita koskevasta puhelinluettelosta. Opas on jaettu joka talouteen v. 2024. Pohteelle on tehty myös kirjallinen esitys Päiväkeskuksessa toteutettavasta verinäytteiden ottamisesta ja rokotuksista. Lisäksi vanhus- ja vammaisneuvosto kiirehti kunnanhallitusta käsittelemään kunnanhallituksen perustaman testamenttityöryhmän loppuraportin mukaisten ehdotusten toteuttamisesta. Yhteistyötä on tehty eläkeläis- / vammaisjärjestöjen sekä Muhoksen Ev.lut. seurakunnan ja kunnan kulttuuritoimen kanssa. Muhoksen Kesätori 3.7. 2024 teemalla Wanha tori. Neuvosto osallistui tapahtuman suunnitteluun, toteutukseen ja kustannuksiin.

Ikäihmisten luontoretki Rokualle to 5.9.2024 Voimaa vanhuuteen teemalla. Retki suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä Muhoksen liikuntaneuvonnan kanssa. Kustannuksia katettiin Partioaitan ympäristöbonukselta saadulla 1000 €:n lahjoituksella sekä neuvoston hallinnoimilla testamenttivaroilla 1000 €. Retkeen osallistui yht. 50 henkilöä. Osallistujille maksuttomaan retkeen kuului lounas, letut ja kahvit nuotiolla sekä lempeää ohjattua liikuntaa ulkona.

Valtakunnallinen Vanhusten viikko 6.-13.10.2024 teemalla Hyvä arki — hyvä mieli, suojelijana tasavallan presidentti Alexander Stubb. Muhoksen pääjuhla järjestettiin to 10.10.2024. Aluksi oli osallistujille maksuton ruokailu klo 10.45-12.00 seurakuntatalolla (ruokailijoita 125). Pääjuhla järjestetiin klo 12.00-14.00 Koivu- ja Tähti Kulttuurikeskuksen auditoriossa. Ruokailun ja auditorion tilan kustannukset maksoi vanhusja vammaisneuvosto omasta budjetistaan. Avoimuuden periaatteen mukaisesti vanhus- ja vammaisneuvoston pöytäkirjat, lausunnot ja esitykset ovat luettavissa Muhoksen kunnan nettisivuilla. Muhoksen vanhus- ja vammaisneuvosto on toteuttanut toimintasuunnitelmaansa annetun talousarvion puitteissa.

[Toimintakertomus](#)

Tekniset palvelut

Suomen ilmastopolitiikan perusta on kansallinen ilmastolaki, joka asettaa päästövähennystavoitteet vuoteen 2050 saakka, ja Suomen on oltava hiilineutraali viimeistään vuonna 2035. Muhoksen kunta on sitoutunut vähentämään kunnallisia päästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä, tukeakseen kansallisia ilmastotavoitteita. Muhoksella on erityiset edellytykset sähköä käyttävän teollisuuden sijoittumiselle, ja Biopark-hanke tarjoaa mahdollisuuksia energiantensiivisille toiminnoille Pyhänselän sähköaseman ympäristössä.

Vuonna 2024 Muhoksen kiinteistöhallinta eteni, kun Kirkonkylälle avattiin uusi Kuusikon kaksiryhmäinen päiväkotijärjestelmä ja Päivärinteen päiväkodin laajennustyöt alkoivat. Puhakanmäellä Helminkodin vanhusten palveluasunto muutettiin lastensuojeluyksiköksi, ja tila vuokrattiin hyvinvointialue Pohteelle.

Vuonna 2024 Muhoksella hyväksyttiin Nokiankankaan työpaikka-alueen asemakaava, käynnistettiin Korilanmäen työpaikka-alueen kaavoitus, sekä Leppiniemi-Pyhänsivun osayleiskaavan ja asemakaavan tarkentaminen. Jatkettiin myös Pyhänselän suurteollisuusalueen ja Ponkilan urheilun alueen asemakaavojen muutosten laadintaa. Uusia asuntorakentamisen kaavahankkeita ei sisällynyt vuoden 2024 kaavoitusohjelmaan.

Kunnan asunto-ohjelmassa eteni valmistelu uuden vuokratilojen rakentamiseksi Kirkonkylän taajamaan, joka sisältää noin 30 vuokra-asuntoa. Asuntorakentaminen jatkui Lukkarinkankaalla, jossa kunnallistekniikan laajennustyöt valmistuivat ja yksityiset talonrakennushankkeet alkoivat. Kirkkosaaressa asuntoalueen asemakaava sai lainvoiman, ja alueen kunnallistekniikan rakentaminen käynnistyi. Yksityinen rakentaminen vilkastui, ja Muhoksella luvitettiin 29 omakotitalon rakennuslupaa sekä 2 rivitalon lupaa. Vuoden aikana 2024 tehtiin yhteistyötä elinkeinopalveluiden kanssa ja saatiin edistettyä Muhoslaisten yrittäjien toimitila-asioita Nuorisotien halleilla.

Ateriapalvelut

Käytetyistä elintarvikkeista suuri osa on lähiruokatuotteita, ja lähiruokatuotteiden osuutta pyritään lisäämään yhä edelleen. Lähiruokatuotteita on mm. paikallisen teurastamon lihat, maitotaloustuotteet, peruna, leipä- ja viljatuotteet sekä juurekset ja kasvikset. Myös kalatuotteissa on saatu lisäystä alueellisen toimijan valmisteista. Kuuden viikon kiertävällä ruokalistalla on kokonaan yksi lähiruokapäivä.

[Toimintakertomus](#)

Osallisuus

Osallisuusohjelma käynnistettiin osallistavalla budjetoinnilla, ja ensimmäinen ideahaku sai 87 ehdotusta kuntalaisten hyväksi. Kunnan asiantuntijat valitsivat seitsemän toteutuskelpoista ideaa, joista kuntalaiset äänestivät voittajan: esteettömän laavun Oulujoen rantaan, joka pystytetään kesällä 2025. Tapahtumateema alkoi hybridimuotoisella yhteistyöillalla 29.2.2024, johon osallistui 40 ihmistä eri tahoilta.

Kyläteemassa luotiin Whatsapp-ryhmä kyläyhdistysten välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon tueksi. Luonto-ohjelmassa työskentely alkoi ohjausryhmän työpajalla, jossa käsiteltiin muun muassa luontoympäristön säilyttämistä, uimarantojen ja latujen kunnossapitoa sekä esteettömyyttä. Eri ikäryhmät on huomioitu kaikessa osallisuusohjelman toiminnassa. Uusi ohjausryhmä laatii myös osallisuusohjelman vuosikellon, joka on nähtävillä kunnan sivuilla. Osallisuudelle perustetaan oma alasivu, josta käy ilmi voimassa oleva osallisuusohjelma, osallisuuden vuosikello sekä osallisuusohjelman ohjausryhmän jäsenet, jotta kuntalaiset saavat tarvittaessa yhteyden ohjausryhmään.

[Toimintakertomus](#)

3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä ovat keskiössä seuraavat strategiat ja päämäärät

- Hyvinvointi ja terveys: Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön avulla pyritään parantamaan asukkaidensa fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämä sisältää ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, kuten terveyden edistämistä, mielenterveyspalvelujen kehittämistä ja sosiaalisten ongelmien ehkäisyä.
- Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus: Tavoitteena on varmistaa, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut nopeasti ja helposti. Etäisyydet ja taloudelliset esteet eivät saa estää palveluiden käyttöä. Digitalisaation edistäminen ja kehittäminen.
- Yhteistyö: Kunnan ja hyvinvointialueen strategiat korostavat yhteistyötä eri sektoreiden välillä. Tavoitteena on luoda kokonaisvaltaisia hyvinvointiratkaisuja, jotka tukevat asukkaita eri elämänvaiheissa.
- Osallisuus: Kunta ja hyvinvointialue haluavat, että asukkaat voivat osallistua yhteisönsä kehittämiseen ja vaikuttaa omiin palveluihinsa. Tämä lisää yhteisön hyvinvointia ja parantaa asukkaiden elämänlaatua.
- Kestävä kehitys ja resurssit: Yhteistyön avulla pyritään varmistamaan, että hyvinvointipalvelut ovat taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Kunnan ja hyvinvointialueen tulee käyttää resursseja tehokkaasti, jotta palvelut ovat saatavilla myös tulevaisuudessa.

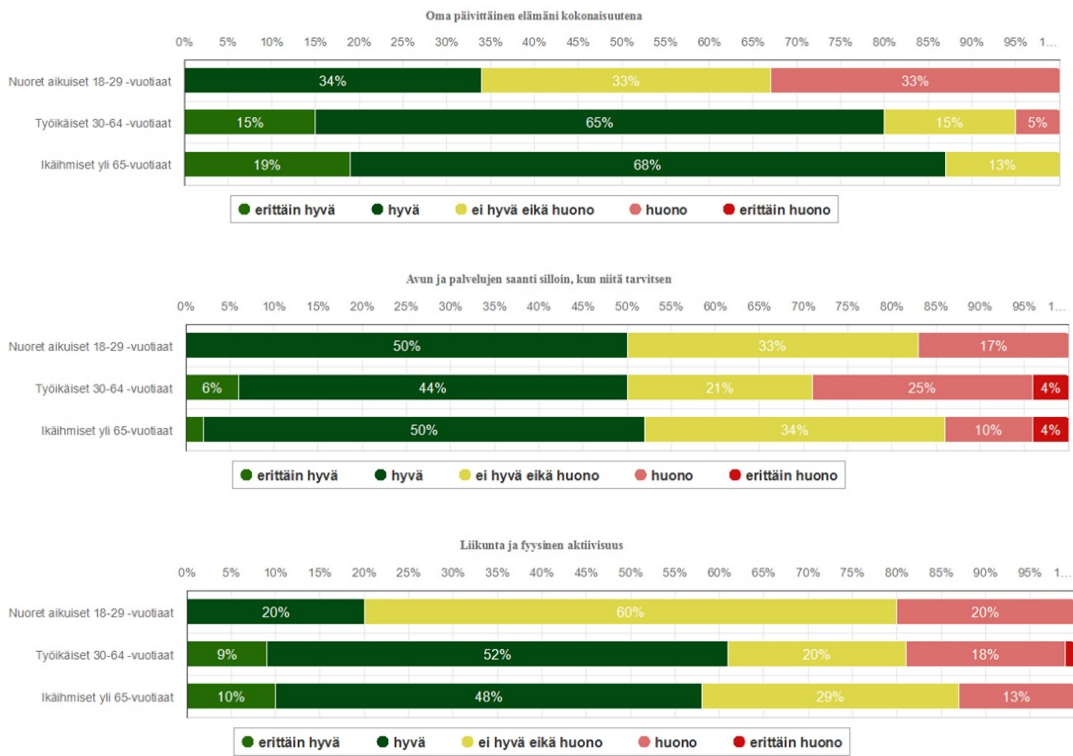
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen kuuluu 30 kuntaa, joista 11 on kaupunkia. Kunnat on jaettu Oulua lukuun ottamatta viiteen osa-alueeseen: Oulunkaari, Oulun eteläinen, Koillismaa, Lakeus ja Rannikkoseutu. Muhoksen kunnan lisäksi Lakeuteen kuuluvat Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki ja Tyrnävä. Uudistuksen jälkeen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä ehkäisevä päihdetyö kuntatasolla (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612 / 2021.) Uutena tehtävänä kunnille tuli yhteistyön tekeminen hyvinvointialueen kanssa.

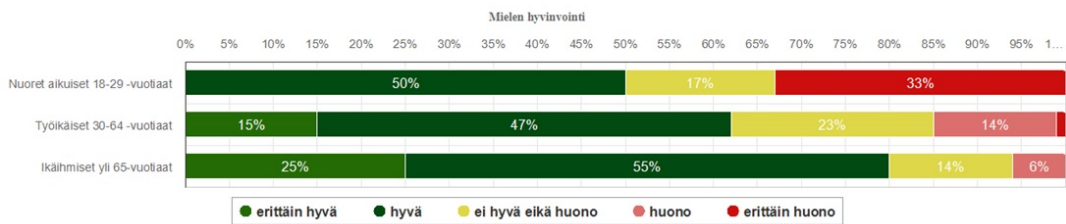
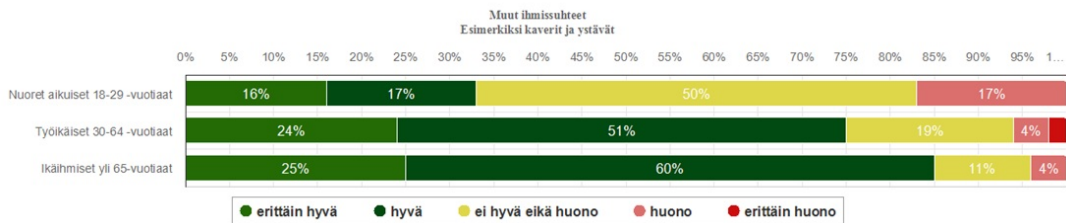
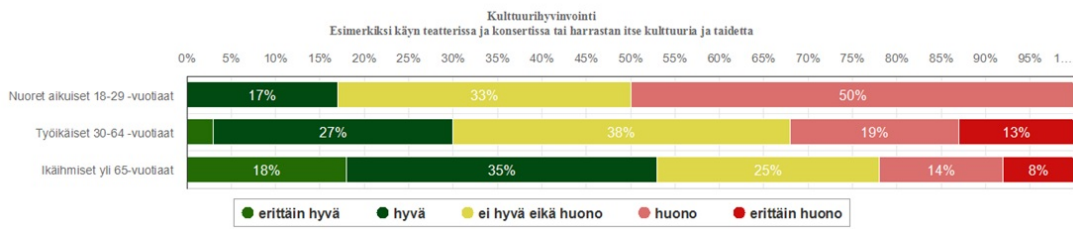
[Pohteen hyvinvointisuunnitelmat ja -kertomukset](#)

Minun arkeni ja elämäni-kysely

Minun arkeni ja elämäni -kysely toteutettiin Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja 30 kunnan yhteistyönä lokakuussa 2024. Kyselyyn vastasi yli 7400 alueen asukasta, jotka antoivat palautetta koetusta hyvinvoinnistaan. Vastaaminen tapahtui pääosin sähköisesti, mutta monet kunnat tarjosivat myös digitukea ja mahdollisuuden vastata paperilomakkeella. Muhokselta vastauksia tuli 140 kappaletta.

Kyselyn tulospoimintoja Muhokselta.

Vastaajissa kaiken ikäisissä huolta herättää erityisesti asuminen, taloudellinen pärjääminen, vapaa-ajan toiminnot, liikunta ja kulttuuri sekä erityisesti nuorilla nousee vastauksissa mielenterveyden haasteet. Nuoria vastaajia oli 6 kappaletta, joka antaa hyvin suppean kuvauksen ilmiöstä. Työikäisiä vastaajia oli 80 kappaletta ja ikäihmisistä 54 kappaletta.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2025

	Tavoite vuodelle 2025
Varhaiskasvatus	- Opetushallitus on päivittänyt esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat oppimisen tuen uudistetun lainsäädännön mukaiseksi. Lapsi saa tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa omassa esiopetusryhmässään, ensisijaisesti ryhmämuotoisena. - Lakimuutokset voimaan 1.8.2025 ja tuo muutoksia opettajien käytännön työhön. - Muhoksen varhaiskasvatuksessa tarvitaan lisää varhaiskasvatuksen erityisopettajan resursseja esiopetuksen tueksi. - Esiopetuksessa voidaan käyttää yksilöllisiä tukitoimia, kuten vakituisten ryhmäavustajien palkkaamista.
Aamu- ja iltapäivätoiminta	- Muhoksen kunta valmistautuu aamu- ja iltapäivätoiminnan uusien sääntöjen mukaiseen toteutukseen 1.8.2025 alkaen. Kunnan tulee tarkistaa ja päivittää aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma vastaamaan Opetushallituksen ohjeistuksia ja muuttuneita sääntöjä. - Jatkuva koulutus on tärkeä osa toiminnan laadun parantamista. Koulutuksen lisääminen varmistaa, että henkilöstö pystyy tarjoamaan entistä parempaa tukea lapsille ja nuorille. - Jos tarve jatkuu ja kasvaa, on mahdollista, että toiminnan laajentaminen, esimerkiksi lisäämällä ryhmiä tai toiminta-aikoja, tulee ajankohtaiseksi.
Alakoulut	Huovila: - Oppilasmäärä on vähenemässä, mutta on otettava huomioon, että osa esikouluryhmän oppilaista voi siirtyä päiväkotiryhmiin, mikä voi vaikuttaa oppilasmäärään. - Mikäli oppilasmäärä laskee ennakoitua enemmän, voi yksi luokkatila vapautua, jolloin tilaa olisi mahdollista käyttää taito- ja taideaineiden opetukseen ilman lisäinvestointeja. Hyrkki: - Koulun johto jatkaa huolellista rekrytointia varmistaakseen parhaat osaajat. - Hyvä työilmapiiri on olennainen osa koulun menestystä ja siihen panostetaan jatkossakin. - Koulun fyysinen infrastruktuuri saattaa vaatia korjaustoimia tai päivityksiä tulevaisuudessa - On huolehdittava siitä, että koulun talous riittää tarjoamaan laadukasta opetusta kaikille oppilaille, erityisesti tukea tarvitseville, sekä hankkimaan tarvittavat oppimateriaalit. Korivaara - Tuen järjestämistä ryhmässä korostetaan ja opettajien yhteistyötä lisätään - Tukea annetaan ensisijaisesti ryhmässä, mutta tarvittaessa myös yksilöllisesti. - Oppimisympäristöjä kehitetään tukemaan kaikkien oppilaiden tarpeita. - Suunnitelma lähiliikuntapaikan rakentamisesta on hyväksytty vuonna 2018, mutta sen toteuttaminen on viivästynyt. Koulun piha-alueen kehittäminen monipuolisemmaksi liikunta- ja leikkialueeksi olisi tärkeää, erityisesti koulun ikäisille ja nuorille. Laitasaari - Pieni päivitys hiekkakentän valaistuksen aikakytkimen asennukseen on kuitenkin ajankohtainen. - Jatkuva osaamisen kehittäminen on tärkeää, jotta koulun opetus voi vastata tulevaisuuden haasteisiin ja yhteiskunnan tarpeisiin. - koulun puolelle ei ole perustettu eskariryhmää lukuvuodelle 2024-2025, ja päiväkotiryhmä on täynnä, mikä vie hoitopaikkoja niitä tarvitsevilta. Tällä hetkellä on kuitenkin tilaa koulun puolelle varhaiskasvatuksessa oleville oppilaille. - koulun jatkumisen turvaamiseksi alueella olisi tärkeää markkinoida tonttitarjontaa aktiivisesti, erityisesti pienempien asuntojen kysynnän huomioiden.

	Yläkoulu • kesällä 2024 vaihdettiin lattiamatot kahdessa luokassa. Koulun näkökulmasta olisi tärkeää mitata ja arvioida muidenkin luokkien lattiamattojen kunto ja mahdollinen vaihtaminen. • Sisäilmaoireiden ennaltaehkäisy ja nopea reagointi ovat keskeisiä • Erityisopetuksen tarpeet ovat kasvaneet koulussa, ja resurssit eivät tällä hetkellä ole riittäviä vastaamaan tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvuun • Oppilaita pyritään myös osallistamaan levottomuuden ehkäisyn ratkaisujen mietintään. • Tavoitteena on pienten ryhmäkokojen säilyttäminen ja kasvatusohjaajan tehtävän perustaminen, sillä koulussa on hyviä kokemuksia kasvatusohjaajan toiminnasta aiemmista vuosista. • Päivittäisen työajan lyhentäminen, erityiset koejärjestelyt ja vuosiluokkiin sitomaton opetus ovat yhä useammin tarpeen koulu-uupumuksesta ja syrjäytymisvaarasta kärsiville oppilaille • Toisen joustavan perusopetuksen (JOPO) ryhmän perustaminen voisi olla ratkaisu, jotta vuosiluokalta siirtyminen toiselle ei vaarannu. • Koulun tavoitteena on kehittää opetusmenetelmiä ja olla valmiina kohtaamaan syksyllä 2025 voimaan tulevia muutoksia oppimisen tuen alueella. Oulujoen koulu • Oulujoen koulun tavoitteena on lisätä yhteistyötä Muhoksen yläkoulun kanssa. Tällä pyritään tarjoamaan Oulujoen koulun oppilaille entistä enemmän mahdollisuuksia hyödyntää yläkoulun opetusta. Samalla Muhoksen yläkoulu voisi saada apua Oulujoen koulun erityisosaamisesta. • Koulun on erityisesti tärkeää mitoittaa tukitoimet oikein, erityisesti koulunkäynninohjaajien osalta, jotta oppilaille voidaan tarjota riittävästi tukea. • Oppilaat tarvitsevat yhä enemmän yksilöllistä tukea oppimiseensa. Yksilöllisempi tuki puolestaan edellyttää suurempaa henkilökuntaa. • Sijaisten saaminen Oulujoen koululle on osoittautunut erittäin vaativaksi, jopa lähes mahdottomaksi tehtäväksi. Em. haasteeseen voidaan vastata palkkausta kehittämällä ja tekemällä koko lukuvuoden mittaiset (1.8.-31.7.) virkamääräykset muille kuin vakituksille opettajille. Palkkauksen osalta kunta onkin suunnannut koulun opettajille ns. työn vaativuuteen perustuvaa lisäkorvausta Lukio • Vuosi 2025 tuo taloudellisia haasteita, sillä talousarvio on tehty merkittävillä säästöillä. Säästöjä on kohdistettu muun muassa kirja- ja materiaalin määrärahoihin, opettajien koulutukseen, kuljetuksiin sekä tuntikehykseen. • Lukuvuonna 2025-2026 on odotettavissa poikkeuksellinen tilanne. Tämän vuoksi taide- ja taitoaineiden opintojaksoista osa jää väliin (välivuosi), ja esimerkiksi liikunnan opetustarjonta rajoittuu pääasiassa opetussuunnitelman perusteiden mukaisiin opintojaksoihin. Tämä säästötalkoo on kuitenkin väliaikainen ratkaisu, sillä ylioppilaskirjoitusten muutokset (taide- ja taitoaineet kirjoitusaineina) tulevat vaikuttamaan lukiotyöhön merkittävästi vuonna 2029. Tämä muutos tuo toivoa opetustarjonnan palautumisesta aikaisemmalle tasolle 2026-2027. • Vuodesta 2026 eteenpäin on suunnitteilla kilpaurheilijoiden opintoja tukeva polku • Lukiolain muutokset astuvat voimaan 1.8.2025 ja ne määräävät, että opiskelijalla on oikeus oppimisen tukeen lukio-opintojen aikana. • tukiopetusta tarvitaan erityisesti koulukyytejä tarvitseville opiskelijoille
<i>Oulujokiopisto</i>	• Kuvataidekoululla opetusta suunnataan entistä vahvemmin nuoremmille lapsille ja aikuisille, erityisesti taiteen perusopetuksen ryhmäkokojen pienentyessä. • Oulujoki-Opisto aikoo laajentaa opintopistesuorituksia koskien kurssitarjontaa. • Uuden taiteen perusopetuksen lainsäädännön seuranta on keskeinen osa opiston kehittämistä. • Oulujoki-Opisto ja Utajärven kunnan välinen palvelusopimus tulee uudistettavaksi vuoden 2025 aikana. • Oulujoki-Opisto osallistuu Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoteen suunnittelemalla ja toteuttamalla hyvinvoinnin teemaviikon yhteistyössä Muhoksen kunnan vapaa-aikapalveluiden kanssa. Tämä viikko keskittyy hyvinvointiin ja kulttuuriin, ja sen toteuttamiseen haetaan rahoitusta Oulun kulttuurisäätiöltä. • Opisto kehittää jatkuvasti toimintastrategiaansa vastaamaan alueen

	muuttuvia tarpeita, kuten maahanmuuton ja uusien yritystoimijoiden lisääntymistä.
<i>Liikunta ja hyvinvointi</i>	• Ponkilan urheilualueen rakentamisen loppuunsaattaminen. Alueesta on tehty yleissuunnitelma, joka on jaettu neljään toteutusvaiheeseen. Jäljellä on vielä huoltorakennuksen rakentaminen ja urheilukentän juoksuratojen sekä suorituspaikkojen pinnoittaminen. • Liikuntapalveluiden ja urheiluseurojen yhteistyö on kehittynyt hyvin, ja palvelut ovat laajentuneet kattamaan laajempia kuntalaisryhmiä. • Säännöllisesti kokoontuva liikunta- ja urheiluseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin esim. seuraparlamentti. • Liikuntaneuvonnan ja tapahtumien osalta kehitystä on ollut, mutta edelleen tarvitaan näkyvyyttä ja markkinointia erityisesti liikuntaneuvonnan ja tapahtumien osalta. • Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito on onnistunut, mutta tilojen laajentaminen ja kehittäminen voisi edelleen lisätä palveluiden käyttöä. Välineistön lisääminen ja sähköisten järjestelmien käyttöönotto ovat olleet tärkeitä parannuksia, ja investointiohjelman toteutuminen on tärkeä osa tulevaisuuden kehitystä. • Osallistuvan budjetoinnin jatkaminen • Liikkuva Muhos -hanke järjestää Muhoksen yläkoululla ja Korivaaran koululla taukoliikuntaa sekä liikuntaneuvontaa lukuvuonna 2024-2025. Hankkeen tavoitteena on myös kehittää koulujen Move!-prosessia. Toiminta on osa Liikkuva koulu -kokonaisuutta ja sitä varten on saatu avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.
<i>Kulttuuri ja kirjasto</i>	• Vuonna 2025 kulttuuripalvelut suuntaa toimintansa kärkitapahtumien kehittämiseen kohti Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuotta. • Kärkitapahtumia ovat Muhoksen Musiikkipäivät ja Lemmenpolun valot. Molemmille tapahtumille haetaan ulkopuolista rahoitusta kulttuuripalveluiden käyttöbudjetin leikkausten ja tapahtumien kasvupaineen ja kehittämistavoitteen vuoksi. • Kulttuuripalvelut varautuu kulttuuripääkaupunkivuteen järjestämällä avoimia hakuklinikoita, joissa annetaan neuvontaa ja ohjausta rahoituksen hakemiseksi kulttuuritapahtumiin ja -toimintaan. • Kulttuuripalvelut ja Oulujoki-Opisto toteuttavat syksyn 2025 aikana tuottajakoulutuksen, jolla pyritään vahvistamaan alueen tuotanto-osaamista. • Kulttuuripalvelut edistää Kaikukortin käyttöönottoa Muhoksella. Tavoitteena on saada Kaikukortti käyttöön vuoden 2025 aikana. • Kulttuurin tiloja markkinoidaan alueellisesti monikanavaisena kokonaisuutena huomioiden yritystoimijat sekä yksityiset asiakkaat. • Kulttuuripalvelut myy esimerkiksi jatkossa kulttuurikeskukselle palvelupaketteja, jotka sisältävät tilavuokran lisäksi tuotetun ohjelman ja tarjoilut.
<i>Nuorisotyö</i>	• jatkaa nuorten hyvinvoinnin tukemista ja palveluiden kehittämistä. • Kerhotoimintaa jatketaan alakoululaisten kanssa yhteistyössä seurakunnan kanssa, ja kesätoimintoja järjestetään suunnitelmien mukaisesti. • Nuorisotilan toiminnan jatkaminen ja sen monipuolistaminen koulupäivien ulkopuolella, kuten yökahviloiden järjestäminen yhteistyössä seurakunnan kanssa • Etsivä nuorisotyö pysyy osana kunnan vakituista toimintaa, ja siihen saatu valtionavustus tukee nuorten tukea ja osallisuutta. • Nuorisovaltuusto vaikuttaa kunnassa ja jatkaa hankintojen tekemistä nuorten viihtyvyyden edistämiseksi. • Yhteistyö Muhoksen seurakunnan, Utajärven ja Vaalan kanssa tiivistyy, ja kunnan sisäinen yhteistyö liikunta- ja kulttuuripalveluiden kanssa kasvaa. • Nuorisopalvelut osallistuu ennaltaehkäisevään päihdetyöhön sekä lasten ja nuorten elinolosuhteiden valvontaan.
	• Tehdään yhteistyötä toisten vanhus- ja vammaisjärjestöjen kanssa. • Osallistutaan yleisötilaisuuksiin. • Järjestetään kevät / kesä toritapahtuma. • Osallistumme Pohteen järjestämiin tapahtumiin ja alueellisiin tilaisuuksiin. • Vanhustenviikon aikana järjestetään Muhoksella yleisötilaisuus ikäihmisille. • Rokuan retken järjestäminen sopivaan ajankohtaan.

<i>Vanhus- ja vammaisneuvosto</i>	• Edistää osaltaan vammaisten ja vanhusten hyvän elämänlaadun ja arvokkaan arjen toteutumista • Vaikuttaa ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa siihen, että vanhusten ja vammaisten liikkumisen ja asumisen tarpeet otetaan huomioon. • Edistää ja kehittää osaltaan yli sukupolvien välistä kanssakäymistä. • Sisäinen viestintä neuvoston ja kunnan välillä. • Avoimuuden periaatteen mukaisesti vanhus- ja vammaisneuvoston pöytäkirjat, lausunnot ja esitykset ovat luettavissa Muhoksen kunnan nettisivuilla. • Kullakin neuvoston jäsenellä / varajäsenellä on velvollisuus viedä tietoa taustajärjestönsä ja sen toimialoille ja edistää tiedonsaannin saavutettavuutta. • edustajien nimeäminen Pohteen yms. vaikuttamistoimielimiin
<i>Tekniset palvelut</i>	• Päivärinteen päiväkodin laajennus valmistuu heinäkuussa 2025. • Kirkonkylän koulun uuden liikuntasalin ja väestönsuojan hankesuunnitelma hyväksyttiin ja investointipäätös rakentamisesta tehtiin joulukuun valtuuston kokouksessa. • Tavoitteena on, että Kirkkosaaren uudet tontit 31 kappaletta ovat luovutuskuntoisia keväällä 2025
<i>Osallisuus</i>	• Osallisuusohjelman ohjausryhmä aloittaa uuden toimintakautensa vuoden 2025 alussa, jolloin valitaan myös uusi ohjausryhmä. • Vuosina 2023-2024 toiminut ohjausryhmä on asettanut keskeisiksi kehittämistavoitteiksi ohjelman tunnettuuden lisäämisen ja sen varmistamisen, että ohjelman mukaisista tapahtumista ja toimenpiteistä pidetään huolta jatkossakin. • Uusi ohjausryhmä laatii osallisuusohjelman vuosikellon, joka julkaistaan kunnan verkkosivuilla. • Osallisuudelle perustetaan oma alisivu, jolta löytyvät ohjelman sisältö, vuosikello sekä ohjausryhmän jäsenet, jotta kuntalaiset voivat ottaa yhteyttä tarvittaessa. • Ohjausryhmä toivoo, että osallisuus säilyy keskeisenä teemana myös uuden kuntastrategian myötä.

Muhoksen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021-2025 [Kertomus ja suunnitelma](#)

Muhoksen vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2025 [Toimintasuunnitelma](#)

2 Strategian painopisteet ja linjaukset

"Kasvua ja hyvinvointia kaupungin kupeessa – luonnollisesti Muhoksella"

Muhoksen kuntastrategia 2022–2025 on koko valtuustokauden kattava suunnitelma, joka ohjaa kunnan päätöksentekoa, suunnittelua ja kehitystyötä. Kuntastrategia ohjaa myös kunnan talouden suunnittelua. Talouden tasapainotus on käynnissä yhtäaikaaisesti kuntastrategian kanssa ja se on osaltaan ohjannut myös strategian laatimista kestävän kuntatalouden suuntaan. Muhoksen kuntastrategia on laadittu elo-joulukuussa vuonna 2021. Strategian lähtökohdat perustuvat sen hetkisiin käsityksiin kunnan toimintaympäristöstä ja tulevaisuuden näkemyksistä. Kuntastrategia on päivitetty viimeksi vuonna 2022.

Investointien, yritystoiminnan ja työpaikkojen lisääminen on keskeistä alueen kehitykselle. Monipuolinen asuntotarjonta ja yritys ympäristön kehittäminen tukevat alueen vetovoimaa. Kunnan mielikuvaa pyritään vahvistamaan erilaisten toimenpiteiden avulla. Monipuolinen koulutustarjonta edistää toimintaympäristön kehitystä ja tukee alueen elinvoimaa. Omaleimainen työllistämismalli ja aktiiviset, osallistuvat kuntalaiset luovat yhteisöllisyyttä. Laadukkaat palvelut mitoitetaan vastaamaan todellisia palvelutarpeita. Järjestö- ja sidosryhmäyhteistyö on jatkuvassa kehityksessä.

Lapsiperheiden arjen tukemiseen panostetaan erityisesti. Kunnalla on aktiivinen rooli ylikunnallisten palvelujen järjestämisessä, ja työelämän laatuun kiinnitetään huomiota. Talouden tasapainottaminen on tärkeä osa kestävä kehitystä. Palveluiden onnistunut siirtäminen hyvinvointialueelle tukee tulevaisuuden kunnallista kehitystä. Palveluiden vaikuttavuutta pyritään jatkuvasti kehittämään. Kunnasta rakennetaan veto- ja pitovoimainen työnantaja, ja palveluita sähköistetään entistä enemmän.

Muhoksen kunnan kuntastrategia 2022-2025 [Päivitetty kuntastrategia](#)

3 Hyvinvoinnin edistämisen erillishjelmat ja -suunnitelmat

Kaikki kuntalaiset

- Kuntastrategia <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/kuntastrategia/>
- Elinvoimaohjelma <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/saannot-ja-ohjeet/>
- Maapoliittinen ohjelma <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/saannot-ja-ohjeet/>
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2021 <https://muhos.fi/wp-content/uploads/2022/06/Arviointikertomus-2021-Muhoksen-kunta.pdf>
- Muhoksen laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 <https://muhos01.oncloudos.com/kokous/20221941-3-1.PDF>

- Osallisuussuunnitelma <https://muhos.fi/muhoksen-kunta/talous-ja-strategiat/saannot-ja-ohjeet/>
- Muhoksen kunnan kulttuuriohjelma 2021-2025 <https://muhos.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/kulttuuriohjelma-2021-2025/>
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma https://pohde.fi/tietoa-meista/yhteisty-ja-kumppanit/hyvinvoinnin-edistaminen/?utm_source=chatgpt.com

Lapset ja nuoret

- Oulun seudun kuntien lapsi- ja nuorisopolitiikka 2025 http://oulu.ouka.fi/seutu/Tukeva2/Oulun%20seudun%20LNPO/Raportti_Oulun%20seudun%20kuntien%20lapsi-%20ja%20nuorisopolitiikka%202025.pdf
- Nuorisotyön perussuunnitelma NUPS https://muhos.fi/wp-content/uploads/2024/11/NUPS_2024_Muhos.pdf

Varhaiskasvatus ja opetus

- Varhaiskasvatussuunnitelma <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/varhaiskasvatus-muhoksella/>
- Esiopetussuunnitelma <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus-ja-esiopetus/esiopetus/>
- Opetussuunnitelmat <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/opetussuunnitelma/>
- Kulttuurikasvatussuunnitelma <https://muhos.fi/kasvatus-ja-koulutus/tahtireitti/>

Työkäiset ja perheet

- Lähisuhde- ja perheväki-ohjelma https://www.muhos.fi/wp-content/uploads/2015/08/lahisuhde-perhevaki_ohj.pdf

Ikääntyneet

- Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi <https://www.muhos.fi/wp-content/uploads/2020/01/Vanhuspoliittinen-ohjelma-2020-2024-9.1.2019-%C2%A7-2.pdf>

4 Hyvinvointisuunnitelma

Muhoksen kuntastrategia 2022-2025 on koko valtuustokauden kattava suunnitelma, joka ohjaa kunnan päätöksentekoa, suunnittelua ja kehitystyötä. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Strategiassa korostuu mm. panostus lapsiperheiden hyvään arkeen ja hyvä työlämän laatu. Strategia tähtää valinnoillaan hallittuun kasvuun, vetovoimaan ja laaja-alaiseen hyvinvointiin. Kuntalaisten hyvinvointi, sosiaaliset vaikutukset ja kulttuuriarvot otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa. Muhoksen kuntastrategian operatiivisesta toimeenpanosta vastaa kunnan johtoryhmä. Toteutusta seurataan säännöllisesti konsernijaostossa ja kunnan toimielimissä.

Muhoksen kunnan strategiset päämäärät kuvaavat tulevaisuutta, jonka Muhoksen kunta haluaa saavuttaa strategiakaudesta. Päämääriä on tarkasteltava toisiinsa liittyvinä ja visioon tähtäävinä strategisina toiminnan painopisteinä Muhos on vuonna 2025:

- Elinvoimainen ja erottuva
- Yhteisöllinen ja osallistava
- Arvostava ja mahdollistava

Oulun seudun lapsi- ja nuorisopolitiikka 2025

Lapsi- ja nuorisopolitiikan strategisena tavoitteena on edistää lapsiperheiden, lasten ja nuorten hyvinvointia vuoteen 2025 mennessä vahvistamalla arjen kehitysyhteisöjä, peruspalveluja ja kasvatuskumppanuutta, jotta erikoistuneiden palvelujen tarve vähenee. Oulun seudun kehittämisessä painotetaan yhteisö-, asiakas- ja ongelmasuuntautuneisuuden yhdistämistä, jotta voimavaroja käytetään tehokkaasti jokaisen sukupolven hyvinvointiin. Lapsi- ja nuorisovaikutusten arviointi otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa. Palvelut tarkastellaan viidellä tasolla: arjen kehitysyhteisöistä peruspalveluihin, erikoistuneeseen asiantuntijuuteen ja erityistason hoitoon kodin ulkopuolelle siirtymiseen.

Kunnan suurimmat investoinnit lasten ja nuorten hyvinvointiin keskittyvät tasoille 1-3, joissa hyvinvointia ensisijaisesti rakennetaan. Tavoitteena on vastata lapsiperheiden, lasten ja nuorten hyvinvointitarpeisiin tukemalla kehitysyhteisöjä ja niiden kasvatuskumppanuutta. Ongelmatilanteista pyritään selviytymään ensisijaisesti peruspalvelujen ja erityisasiantuntijuuden tuella, ja vasta toissijaisesti turvaututaan asiakkuuksiin. Lapsi- ja nuorisopolitiikan painopisteen siirtäminen yhteisö- ja asiakassuuntautuneisuuteen edellyttää, että tuki ja toiminta tarkastellaan viiden tason mukaan. Tietohallintoa kehitetään niin, että taloutta ja toimintaa voidaan tarkastella näiden tasojen mukaan, ja hyvinvointivaikutuksia voidaan arvioida ja seurata yhdistämällä tiedot hyvinvointikehityksen seurantaan.

Kunnan lapsi- ja nuorisopolitiikan erityisenä haasteena on strategisten valintojen ja jäsentelyjen muuttaminen toteuttamiskelpoisiksi toimenpideohjelmiksi, joiden toimeenpano ja vaikutusten seuranta on myöhemmin varmistettava. Toimenpideohjelmat voidaan tehdä enintään yhden vaalikauden ajaksi, ja niiden tulee keskittyä kriittisiin polkuihin, jotka ovat välttämättömiä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kriittisten toimenpideohjelmien valmistelussa huomioidaan ohjelma-alueiden tarpeet, ja niille määritellään omat tavoitteet, arviointikriteerit, sisältö sekä vuosittaiset voimavarat toimeenpanoon.

Ehdotuksia kuntien lapsi- ja nuorisopolitiikka 2025 - ohjelmien kriittisiksi (tärkeiksi) toimenpideohjelmiksi.

- Tavoitteena on tukea lapsiperheitä raskauden ja ensimmäisten ikävuosien aikana, mukaan lukien varhainen perhetyö, kotikäynnit ja vertaisryhmät.
- Hyvinvointitiedon tallentaminen ja siirtäminen kunnallisessa järjestelmässä varmistaa seurannan.
- Lapsen hyvinvointiarviointi tehdään yhteistyössä neuvolan, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.
- Tiedot siirtyvät sujuvasti eri tasojen välillä (varhaiskasvatus → perusopetus).
- Terveystarkastukset ja arvioinnit auttavat tunnistamaan oppimisvaikeuksia ja varmistamaan, että hyvinvointitiedot siirtyvät koulusta toiseen.
- Kohdennetaan erityisesti ne elämäntilanteet, joissa on syrjäytymisen riski, kuten asuminen, opiskelu, työllistyminen ja vapaa-aika.
- Lapset, nuoret ja perheet saavat mahdollisuuden osallistua tuen ja palvelujen kehittämiseen ja arviointiin.
- Kunta raportoi hyvinvointitiedot ja politiikan tavoitteet avoimesti.
- Suunnitellaan asuinalueita niin, että ne tukevat lapsiperheiden hyvinvointia ja vähentävät alueellisia hyvinvointieroja.
- Koko perheelle tarjotaan suunnitelmallista palveluohjausta ja tehostettua erityistukea, mikäli tuen tarve kasvaa.
- Yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa seurataan toiminnan ja talouden kehitystä sekä julkaistaan vuosittain vertailukelpoista raportointia.
- Seurataan lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointikehitystä ja kerätään tietoa laajasti eri lähteistä, kuten terveystarkastuksista ja kyselytutkimuksista.

Yhteisesti tavoitteena on vahvistaa lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointia kaikilla tasoilla, edistää osallisuutta ja varmistaa sujuva tiedonvaihto eri sektoreiden välillä. Oulun seudun kaikki kunnat ovat päättäneet valmistella yhteisen lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman, joka esitellään uudelle luottamushenkilöhallinnolle vuonna 2013. Kunnat aloittivat työryhmien perustamisen vuoden 2011 alussa, ja nämä työryhmät ovat jo käynnistäneet kuntakohtaiset lapsi- ja nuorisopoliittiset suunnitelmat. Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman tavoitteet ulottuvat vuoteen 2025 saakka. Tämä prosessi johtaa myös lastensuojelulain mukaisen kunnan lastensuojelusuunnitelman valmistumiseen. Ohjelmassa on kuvattu yhteiset haasteet, tavoitteet ja toimenpideohjelmat, joita suositellaan kaikille kunnille.

Osallisuusohjelma

Työryhmän aloituspalaveri pidettiin 22.11.2022, ja se kokoontui yhteensä 10 kertaa. Palavereja valmisti vapaa-aikatoimenjohtaja yhdessä puheenjohtajan kanssa, ja keskustelua käytiin myös sähköpostitse. Osallisuusohjelma valmistui esitettäväksi hyvinvointi- ja vapaaikalautakunnalle 7.11.2023, ja sen toteutus käynnistetään työryhmän ohjauksessa. Ohjausryhmään toivotaan myös viranhaltijaedustusta teknisistä palveluista. Ohjausryhmä valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan, ja sen nimeää lautakunta, joka huolehtii resursseista.

Osallisuusohjelman yleisenä tavoitteena on tuottaa monipuolisia palveluja yhteistyössä ammatillisten toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Ohjelma korostaa yhteisvastuullista toimintatapaa, jossa kunta, yhteisöt ja kuntalaiset hyötyvät osallistumisesta. Tavoitteena on edistää kaikkien kuntalaisten osallisuutta käyttäen monikanavaisia viestinnän ja vuorovaikutuksen keinoja. Erityisesti huomioidaan eri ikäryhmät ja vähemmistöt sekä ryhmät, jotka jäävät helposti osallisuuden ulkopuolelle.

Muhoksen vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2025

- Edistää osaltaan vammaisten ja vanhusten hyvän elämänlaadun ja arvokkaan arjen toteutumista
- Vaikuttaa ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa siihen, että vanhusten ja vammaisten liikkumisen ja asumisen tarpeet otetaan huomioon.
- Edistää ja kehittää osaltaan yli sukupolvien välistä kanssakäymistä.
- Sisäinen viestintä neuvoston ja kunnan välillä.
- Avoimuuden periaatteen mukaisesti vanhus- ja vammaisneuvoston pöytäkirjat, lausunnot ja esitykset ovat

ovat luettavissa Muhoksen kunnan nettisivuilla.

- Kullakin neuvoston jäsenellä / varajäsenellä on velvollisuus viedä tietoa taustajärjestönsä ja sen toimialoille ja edistää tiedonsaannin saavutettavuutta.
- edustajien nimeäminen Pohteen yms. vaikuttamistoimielimiin

[Toimintasuunnitelma](#)

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

5 Suunnitelman laatijat

Valmistelu

- Hyte-työryhmä

Aineistoa laativat

- Kaikki Muhoksen kunnan toimialat

Aineistoa on lisäksi kerätty

- Muhoksen kunnan internet-sivusto
- Muhoksen kunnan julkaisut
- Erikseen mainitut lähteet

6 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä